

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA» USTANOVLJENA 1. OKTOBRA 1934 # MED NARODNOOSVOBODILNO BORBO JE IZHAJALA KOT 14-DNEVNIK IN TEDNIK OD OSVOBODITVE DO 1. JUL 1951 KOT DNEVNIK, NATO PA KOT TEDNIK # OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA V REDAKCIJSKI POVEZANOSTI Z «BORBO»

Leto XXI. Stev. 36
GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen petka. # Cena 10 dinarjev

OB ZAKLJUČKU ZGODOVINSKE POTI PREDSEDNIKA TITA V DEŽELE NOVE AZIJE

Jugoslavija neomajno na svoji poti miru in enakopravnega sodelovanja med narodi

Reka, 11. febr. Predsednik Tito se je danes vrnil s svoje zgodovinske poti v dežele nove Azije. Predsednikova eskadra je že včeraj zaplula v teritorialne vode domovine. Med Visom in Biševom so jo svečano sprejeli in obdale ladje naše vojne mornarice. V mirni vožnji je nadaljevala pot in je davi ob devatih pristala ob pomolu »29. november« na Reki. Predsednika Tita je z radostnim navdušenjem pozdravilo 100.000 ljudi z Reke, okolice in tudi iz sosednje Slovenije, na pomolu pa so ga sprejeli mnogi naši ugledni državni in politični voditelji.

Tito je v svojem pozdravnem govoru poudaril, da je njegov obisk utrdil iskreno zavezanost z Indijo in Burmo ter prispeval k utrditvi miru ter sodelovanju med narodi, tema osnovna načeloma naše politike, ki se tudi v bodoče ne bo spremenila.

Današnji dan je predsednik Tito prebil v Opatiji, zvečer pa se je s posebnim vlakom odpeljal proti Zagrebu in Beogradu.

Po dveh mesecih in pol je predsednik Tito danes spet stopil na domača tla. Reka, od koder je s svojim spremstvom na »Galeb« odplul na prijateljski obisk v Indijo in Burmo, ga je ponosno in radostno sprejela. Že nekaj dni — odkar so zvedeli za predsednikov prihod — se je naše lepo pristaniško mesto ob Severnem Jadranu pripravljalo na ta svečani trenutek. Skoraj ni bilo hiše, ki je ne bi bil okrasil, proti središču mesta in zlasti ob obali pa je bila zastava pri zastavi in zelenje s transparenti je prepredlo ulice in hiše. Za deveto je bil napovedan prihod predsednikove eskadre, toda že mnogo prej so množice Rečanov in ljudi iz vse-

ga Primorja, Istre, Gorskega Kotara in bližnjih otokov napolnile Obalo Jugoslovanske mornarice ter vse

sosodne ulice. Tako je bilo že davno pred deveto zbranih okrog stotisoč ljudi, ki so nestrpno in z radostjo pričakovali, kdaj bodo pozdravili predsednika Tita.

Ko je »Galeb« nasproti odplula skupina bojnih čolnov, so se v obnovljenem pristanišču »29. november« zbrali mnogi naši ugledni vodilni politiki, predstavniki lokalnih oblasti in vojske, da bi prvi zaželeli dobrodoščilo predsedniku Titu in njegovemu spremstvu. Tu je bilo tudi precej novinarjev iz vse Jugoslavije, tujih dopisnikov, radijskih reporterjev, ki so prenašali potek svečanosti, fotoreporterjev in kinooperaterjev. Tudi tuje televizijske družbe so snemale prihod in s helikopterja so filmali prizore današnjega prirskega sprejema.

Z Jovanko Broz in Edvardom Kardeljem se je tovariš Tito najprej pozdravil, ko se je izkrcal z »Galeba«

Veličasten sprejem na Reki

Ob 8.45 so skupine reaktivnih letal preletele pristanišče: to je bilo znamenje, da je »Galeb« že v neposredni bližini. Nekaj minut nato je priplul mimo zasidranih ladij »a« pristal ob pomolu. Na manevrski palubi je stal predsednik Tito v admiralski uniformi, obdan od svojega spremstva, medtem ko je poveljnik »Galeba«, kapetan vojnega broda Stanislav Abram vodil pristajanje. Brž za tem so spustili z ladje mostič na kopno. Predsednik Tito je obšel na palubi razvrščeno posadko, nato pa točno ob devatih zapustil ladjo. Takoj za njim so stopili na kopno podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, predsednik Izvršnega sveta LR Srbije Jovan Veselinov, podpredsednik Izvršnega sveta LR Hrvatske Otmar Krajačić, predsednikov generalni tajnik dr. Jože Vilfan in ostali člani naše delegacije in predsednikovega spremstva. Vsa zbrana množica je navdušeno vzklikala, ko je predsednik Tito stopil na domača tla. Najprej se je prirskega pozdravil s svojo soprogo Jovanko Broz, potem pa s podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Edvardom Kardeljem, državnim tajnikom za na-

rodno obrambo Ivanom Gošnjakom, predsednikom Sabora LR Hrvatske Vladimirom Bakaričem, predsednikom Ljudske skupščine LR Slovenije Miho Marinko in ostalimi predstavniki posameznih naših republik.

Tedaj je pristopil k predsedniku Titu komandant častnega bataljona mornariške pehote kapetan korvete Ivo Čertič in mu raportiral. Skupaj z njim je predsednik Tito ob zvokih državne himne obšel častni bataljon, potem pa pozdravil še ostale zbrane predstavnike lokalnih oblasti, JLA in JM.

Zelo prirskega je bilo tudi snidenje predsednika Tita s skupino pionirjev osnovne šole z Zameta na Reki. Pionirji so predsedniku Titu pisali že v Indijo in ga prosili, naj jim prinese kokosove orehe in sadike palme. Tovariš Tito je ustregel. Mali Bruno Poščić je v imenu pionirske skupine pozdravil tovariša Tita in se mu zahvalil za prinesene kokosove orehe in palmovke sadike.

Po slovesu s pionirji je predsednik Tito odšel na častno tribunalo, kjer ga je pozdravil predsednik reške občine Edo Jardas in nato najavil zbrani množici pozdravni govor predsednika Tita.

Pohvala Vrhovnega komandanta naši slavni in izkušeni vojni mornarici

Reka, 11. febr. (Tanjug). Po prihodu na Reko je predsednik Tito pismeno pohvalil Jugoslovansko vojno mornarico za uspešno plovbo »Galeba« in spremnih ladij v Indijo in Burmo. Besedilo naredbe Vrhovnega komandanta se glasi:

Naredba Vrhovnega komandanta oboroženih sil FLRJ za 11. februar 1955

Za vestno opravljene priprave in uspešno izpolnjene naloge, za prestane napore in dokazano znanje, vztrajnost, marljivost in iznajdljivost ter zdržljivost pri daljnem potovanju v prijateljski deželi Indijo in Burmo

pohvalim

komando Jugoslovanske vojne mornarice, komando I. eskadre Jugoslovanske vojne mornarice, komando divizionar rušilcev, mornarski podoficirski in oficirski kader ladij »Galeb«, »Triglav« in »Biokovo« ter posadko trgovske ladje »Dinara«.

Naredbo je treba prebrati pred vsemi enotami Jugoslovanske vojne mornarice.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito

GOVOR PREDSEDNIKA TITA OB POVRAVKU V DOMOVINO

Pozdravi iz daljnih zavezniških dežel

Državljeni in državljanke, tovariši in tovarišice!

Težko mi je z besedami izraziti čustva, ki nas prevzemajo danes, ko smo se vrnil iz daljnih prijateljskih dežel, čustva, ki jih vzbujajo v nas ta izredno topli sprejem ter vse tiste želje in pozdravi, ki smo jih prejeli zadnje dni potovanja. Izredno smo srečni, da vidimo, da se narodi Jugoslavije dobro zavedajo teh naših ukrepov, ki smo jih storili

za zagotovitev miru, za ohranitev naše neodvisnosti in mirnega razvoja. S tega mesta pošiljam našemu ljudstvu ne le svoje in pozdrave mojih sodelavcev, ki so me spremljali, marveč tudi pozdrave posadke ladij naše vojne mornarice in ladij »Dinara«, ki so na tej dolgi poti izpračale nadčloveške napore, da so nam omogočile v celoti izpolniti naloge, ki nas je čakala.

Sporočam narodom Jugoslavije

je tudi pozdrave narodov dežel, ki smo ju obiskali, dežel, v katerih so nas sprejeli tako, da tega z besedami ni moč opisati in katerih narodi goje do naše dežele velike in tople simpatije.

Med iskrenimi zavezniki v boju za ohranitev miru

Našega potovanja v ti daljni deželi ni težko pojasniti, če imamo pred očmi našo politiko — politiko boja za mir. V ti deželi smo se napolnili na povabilo njihovih voditeljev, naj jih obiščemo, in odzvali smo se zelo radi, ker smo se zavedali, da se tudi oni kakor mi zavedajo nujnosti, da se dežele z enakimi pogledi na mednarodne probleme čimbolj zblizajo in si prizadevajo združiti svoje sile za zagotovitev miru na svetu in za svoj razvoj.

Gotovo ste že mnogo brali o tem, kako so nas tam sprejeli. Sprejeli so nas kot dobrodošle in ne samo kot goste, marveč kot sorodne ljudi, sorodne po tem, da imamo iste težnje, po tem, da imamo za seboj podobne muke, ker je bila njihova in naša zgodovina polna slavnih pa tudi težavnih, mučnih dni. Sprejeli so nas kot dobrodošle zaveznike v velikem boju za ohranitev miru. Po toplini, ki smo je bili deležni na vsakem koraku ne le med voditelji, marveč tudi med preprostimi ljudmi po vaseh in mestih, poysođ, kamor smo prišli, smo spoznali res prirske simpatije do naše dežele, in zato smo bili seveda izredno ponosni, da smo

v teh deželah zastopali našo socialistično Jugoslavijo.

V deželah, ki si z ogromnimi naporu grade svojo veliko bodočnost

Odkrito moram reči, da te dežele nismo poznali tako kakor bi bilo treba. Mi nismo poznali dovolj ne njihovega sedanjega razvoja, ne njihovih naporov v tej smeri, pa tudi drugače smo jih slabo poznali. Za nas je bilo to dva meseca trajajoče bivanje v teh deželah nekakšno odkritje, ker smo našli v njih docela podoben položaj, kakršen je bil in kakršen je zdaj v naši državi. Tudi tam prispevajo ljudje velikanke napore, da bi se dvignili iz zaostalosti. Dosegli so že zelo velike uspehe, ki smo jih občudovali. Tam smo videli izredno navdušenje vseh ljudi, preprostih in vodilnih, videli smo, da so ponosni na dosežene uspehe, in prepričali smo se, da sta to deželi velike bodočnosti, da upoštevamo (Nadaljevanje na 2. strani)

Vremensko poročilo

Snežne razmere 11. febr.: Pokljuka 5 cm pršica na 15 cm podlage, Vršič 15 cm pršica na 15 cm podlage, Tamnar 8 cm pršica na 20 cm podlage, Krivavec 5 cm pršica na 35 cm podlage, Planica 4, Jezersko 3, Postojna 2. Vremenska napoved za 12. februar: Lepo, pretežno jasno vreme, zjutraj po kotlinah megla. Najnižje temperature med -5 in -10, v višjih legah do -15 stopinj, na Primorskem okoli 0, najvišje pa med +2 in 6, na Primorskem do 9 stopinj.

Graditelj miru

Tito je spet med nami, v svoji domovini. Včeraj je prispel iz daljnih azijskih dežel, Indije in Burme. Prinesel nam je tople pozdrave prijateljskih narodov, ki so nam dragi najbolj zato, ker žele prav tisto, kar želimo tudi mi: mir, neodvisnost in svobodo.

Delo, ki ga je tokrat pravil Tito, je veliko, plemenito in naporeno. To delo je zagotovilo naši deželi mednarodno priznanje, da se točni mir, med odkritosrčne, odvedoče, da nad človeštvom naših dni nenehoma visi usodna nevarnost, ki grozi, da bi uničila vse, kar je človeška roka cela stoletja ustvarjala.

Titoovo potovanje je bilo naporeno in dolgo. Ko pa se je jločil »a« vseh naporov in sadov, ki jih je naša država dosegla. Njegovi naporu so krotili Indije in Burme, pri pogovarjanju teh držav Nehruju in U Nuju in drugih, je našel Tito ljudi, ki mislijo enako kakor mi, našel je prijatelje in zaveznike v istem delu, pogumne, požrtvovalne borbe v veliki boju za ohranitev miru.

Zdaj, ko se je zgodovina znašla v veliki preizkušnji, so prišle Titoove besede miru in U Nujeve besede, ohranitev, kot osvoboditev, kot poziv vsem naprednim milijonskim množicam, ki hočejo v boju za mir strasti svoje vrste, naj se postavijo po robu in premagajo tiste, ki se brezobzirno igrajo s pridobitvami človeške civilizacije.

Z usodo miru je zdaj bolj kakor kdajkoli povezana tudi usoda našega napredka na svetu, usoda socializma, demokracije in človeške blaginje. Zato je postal mir geslo, napisano na zastavah vseh naprednih sil na svetu in vseh narodov. Boriti za mir. Zato se Tito tudi takozvani, da izhod in poravnava sedanjih sporov nista v olivanju novih sporov, v atomski bombi ter v snovanju novih vojskih blokov, v skrajnih mržnje in v koptanju strelalok najdemo izhod samo v mirovni sodelovanju, v mirnih pogajanjih o sedanjih sporih, v strpnosti, v spoštovanju naravnih pravic drugih narodov in držav, pra-

Množica na Obali Jugoslovanske mornarice je z zanimanjem poslušala tovariša Tita

TUDI PFLIMLIN IMA TEZAVE

FRANCOSKA POLITIČNA PROTISLOVJA

Ali naj ljudski republikanec razdira program Mendès-Francea?

(OD STALNEGA DOPIŠNIKA »BORBE«)

Pariz, 11. febr. Po Pinayu, čigar poskusi, da bi sestavil vladno, so se izjalovili v glavnem zato, ker ljudski republikanci niso hoteli sodelovati v njej, je dobil mandat Pierre Pflimlin. Upanje katoliškega ljudskega republikanskega prvaka ni manjše od Pinayevega. Kakor voditelj neodvisnih republikancev lahko tudi on upa, da bo sestavil vladno, vendar pa se lahko zgodi, da se bo tudi njegov poskus izjalovil. Pflimlinova prednost pred Pinajem pa je vendarle očitna. Vtem ko se je njegova stranka obotavljala in je nazadnje odklonila podporo Pinayu, neodvisni republikanci in v zmnem niso bode ovirali novega mandatarja, marveč ga bodo podprli, da bi sestavil »vlado narodne sloge«.

Kakor njegov prednik tudi Pierre Pflimlin ni uporabil izraza »narodna sloga«, da bi z njim označil formulo svoje vlade. Tu di on pa, da bo sestavil vladno, v katero bo skušal vključiti robove raznih vrst in veznem. Radikali, ki imajo še zmeraj na razpolago garnituro iz vsakega priložnost, bodo vskolene mandate, čeprav jim »Evropojec« Pflimlin ni kaj ne ustreza. Z degolovci bo malo težave, pa tudi oni bodo privolili. Neodvisni republikanci bodo pozabili na zalitev in podprli katoličana Pflimlina, glavnega krivca Pinayevega neuspeha. Socialisti so Pflimlinu odrekli vsako pomoč, ljudski republikanci pa se še niso izrekli.

Zunanja in obrambna ministrstva za vse sovjetske republike

Moskva, 11. febr. Kakor poročila TASS, je Vrhovni sovjet sprejel sklep, ki dovoljuje vsaki republiki Sovjetske zveze, da si ustanovi lastno zunanje in obrambno ministrstvo. Doslej so imele to pravico samo Rusija, Ukrajina in Bela Rusija. Razen tega je Vrhovni sovjet sklenil ustanoviti zvezno ministrstvo za petrolejsko industrijo.

Spremembe v sovjetskem vrhovnem sodišču

London, 11. febr. Moskovski radio poroča, da je bilo šest članov Vrhovnega sodišča ZSSR razrešenih dolžnosti. Hkrati so imenovali sedem novih članov tega sodišča.

Med igranjem državne himne v reškem pristanišču

Naša zunanjetrgovinska pogajanja in sporazumi

Beograd, 11. febr. (Tanjug). Podpisano trgovsko in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Poljsko. Vrednost blagovne izmenjave bo znašala 14 do 16 milijonov dolarjev v obeh smereh. Jugoslavija bo izvažala rude, lesne izdelke, kemične izdelke, predelane kože, kmetijske in živalske proizvode, sveže in suho urgo stroje in dele strojev ter plinski premog, rjavi premog, rotacijski papir, kemične izdelke, stroje in drugo.

Pogajanja so potekala v duhu medsebojnega razumevanja. Jugoslovanska delegacija je vodil svetnik v Državnem tajnistvu za zunanje zadeve Vladimir Sajčić, poljsko delegacijo pa načelnik v ministristvu za zunanjo trgovino Aleksander Volanski.

Beograd, 11. febr. (Tanjug). V Beogradu so se danes začela pogajanja med jugoslovansko in bolgarsko delegacijo za trgovinski ter plačilni sporazum. Jugoslovanska delegacija vodi državni svetnik v Zveznem izvršnem svetu Borivoje Romić, bolgarsko pa pomočnik ministra za zunanjo trgovino Ivan Perpelijev.

Rangun, 11. febr. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Burmi Krsto Bulajić in burmanski trgovinski minister Rašid sta v skladu z jugoslovansko-burmanskim trgovinskim sporazumom z dne 9. junija 1953 sklenila in podpisala nov plačilni sporazum.

Dunaj, 11. febr. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Drogomir Vučinić, ki se je pred dvema dnevmi vrnil s posvetovalja v Beogradu, je bil danes pri avstrijskem zunanjem ministru Leopoldu Figlu. Razgovor je trajal eno uro in sta obravnavala pereče vprašanje s področja odnosov med obema deželama.

Trst, 11. febr. (Tanjug). Dolinski občinski svet je sinoči soznanje sprejel resolucijo, v kateri zahteva, naj bo posebni narodnostni statut, ki je bil priložen sporazumu o ureditvi tržaškega lista tržaškega vladnega komisarja in naj začno njegove dolžbe izpolnjevati.

Resolucijo občinskega sveta Doline so poslali vladnemu komisarju Palamari.

Ljudski republikanci niso marali v Pinayev vladno, ker so se bal, da bi se s tem dokončno pridružili desnici in popolnoma odmaknili od socialistov. Njihovo krilo se zdaj upira, da bi skupaj z neodvisnimi in desnimi radikali sestavili vladno, ker ima pred seboj socialiste v opoziciji. Socialisti seveda ne marajo vlade, sestavljene izključno iz strank, ki so vrgle Mendès-Francea, saj so ga oni ves čas vneto podpirali. Iz enakega razloga mu ne morejo objubiti trajnejše podpore. Njihov odgovor, sponočen Pinayu, bo veljal tudi za Pflimlina: nobene podpore vladi, katere program nudi manj od minimuma, ki ga je objubljala Mendès-Franceova vlada.

Kakor Pinayu tudi Pflimlinu ne ostane nič drugega, kakor da sestavi vladno, kakršna je v sedanjih razmerah možna. Namesto vlade »narodne sloge« — vlado narodne desnice. Ko je Pinay spoznal nestabilnost takšne vlade, je vrnil predsedniku repu-

blike mandat. Pflimlinu ostane možnost, da poskusi, kar je imel Pinay za iluzorno.

Napovedi, da bo kriza, ki se je začela s padcem Mendès-Franceove vlade kratka, se niso uresničile. Kriza traja že sedem dni in vse kaže, da se bo zavlekla še v drugi teden in da bo morda dočakala še tretjega. Pokazalo se je, da je mislila opozicija, zbrana okrog Pinayevih neodvisnih in Pflimlinovih ljudskih republikancev, samo na to, da bi vrgla vladno! Kaj bo storila območje, kakšno vladno in na kakšnem programu bi jo sestavili, se je zdelo nasprotnikom Mendès-Francea laže, kakor, se je pokazalo zdaj. In da bi bila ta čudna zadeva še bolj čudna, sta najprej Pinay, zdaj pa tudi Pflimlin izpričala, da so raznolike stranke v parlamentu, v glavnem njegova desnica, zbrane okrog programa vlade, ki so ji vztrajno nasprotovale v srditi opoziciji. Oba poudarjata, da ima osebne vrline, da bi uredila to vprašanje in okvirih, ki jih je začetil njun predhodnik, in da bi spravila dokončno pod streho pariške pogodbe, ki jih je Mendès-Francea spravił skozi zbornico, da bi v aprilu zvišala mezde in plače, kakor je objubil tudi Mendès-France. Toda vse to ne zbuja zažudenja ali zgražanja med Francozi, ki drugače godrnjajo, a so, milo rečeno, vajeni čudnega vedenja svojih parlamentarcev.

Bogdan Pešić

Ameriška zaščita se neha

z evakuacijo Tačenskih otokov, kuomintanško poveljstvo pa računa na kitajski napad na otok Nangči, katerega namerava braniti

Washington, 11. febr. (Reuter). Predsednik ameriške mornarice je sporočil, da se bo ameriško VII. ladjevje spet posvetilo patrlni plovbi in šolanju kadrov, ko bo evakuacija Tačenskega otočja zaključena.

Na posebno vprašanje novinarjev je izjavil, da pošiljajo kuomintanške čete s Tačena na Formozo, ne pa na kak drug otok pod Cangkaškovo oblastjo.

Tajpeh, 11. febr. (AFP). Predstavnik Cangkaškovega obrambnega ministrstva pa je v Tajpehu novinarjem izjavil, da bo kuomintanska vojska branila otok Nangči, kot najsevernejšo postojanko Formoze, ki je 120 milj oddaljen od formoškega pristanišča Kelung. Pripomnil je, da ministrstvo zdaj proučuje možnost, da bi evakuirali 2000 civilistov s tega otoka. Kitajci, je dejal, ga bodo najbrž prvega napadli.

Medtem se je zaključila evakuacija kuomintanških čet in civilistov s Pejšana in dveh Jušanskih otokov blizu kitajske obale. Po poročilu s Tačenskih otokov se umik nadaljuje s pomočjo ameriških transportnih ladij. Vsi civilisti so že evakuirani.

Prvi kontingent glavne posadke s Tačenskih otokov, v katerem je 1850 vojakov, je prispel davi v pristanišče Kelung. Kuomintanški poveljniki, ki je opravil evakuacijo, je izjavil, da so vse vojaške naprave na otokih uničili.

V Kelung sta davi prispela tudi ameriški veleposlanik na Formozo in vodja misije ameriških vojaških svetovalcev, ki sta se mudila na evakuacijskem področju.

To je bilo prvič, da so enote naša vojnega ladjevja plule dave od Suez. Na tej poti je predsednikova eskadra prevozila skupno nad 13.500 morskih milj.

Mornarji predsednikove eskadre Titovi gostje

Opatija, 11. febr. Danes ob petih popoldne je predsednik republike Tito v hotelu »Kvarner« priredil sprejem za častnike in mornarje »Galeba«, rušilcev »Triglava« ter »Biokova« in tovorne ladje »Dinare«. Sprejema so se udeležili člani predsednikovega spremstva, dalje tovariši Edvard Kardelj, Ivan Gošnjak, Vladimir Bakarić, Miha Marinko, admirali Mate Jerković, Ljubo Truta in Stanko Parmač, generali Miloš Sumonja, Milan Zečelj in Nikola Božanić ter drugi visoki funkcionarji, ki so potovali s predsednikom in so ga sprejeli na Reki. Sprejemu so prisostvovali tudi predstavniki Reke in »Jugoslovanske lnijske plovitve«.

Reka, 11. febr. (Tanjug). Komandant Jugoslovanske vojne mornarice viceadmiral Mate Jerko ie je podpisal danes naredbo, s katero

Kampanja proti obožitvi Zahodne Nemčije

Rim, 11. febr. (Tanjug). Namestnik sekretarja KP Italije Luigi Longo je pozval partijsko članstvo, naj demonstria proti ratifikaciji pogodb o Zahodnoevropski zvezi. Kampanja mora biti kar se da ostrina in da mora po vsej sili onemogočiti obožitev Zahodne Nemčije.

Kostariki grozi nova nevarnost

Pariz, 11. febr. (Reuter). Kostarika je danes izdala »apel na ves svet«, češ da ji grozi nova agresija. Poziv je bil poslan prek kostariških diplomatskih misij po vsem svetu. Hkrati je Kostarika izrazila v OAS (Organizaciji ameriških držav), naj ji da poročstva, da ne bo napadena iz tujine.

Kostarikiški veleposlanik v Parizu Mirando je izjavil, da je po kratki vojni proti zavojalcevm, ki je bila zaključena minul mesec, sovražnik iz sosednje Nikarague Kostariko dne 3. februarja ponovno napadel. Veleposlanik je dejal, da je v ta napad na Kostariko vmešan tudi nekdanji predsednik Otilio Ulato, ki živi v emigraciji.

RADZASVAR DAJAL IN MAUNG GALE O TITOVEM OBISKU V INDIJI IN BURMI

EDINSTVENI DOGODEK v zgodovini indijskega političnega življenja

Beograd, 11. febr. Po vrnitvi v Beograd sta indijski veleposlanik Radžašvar Dajal in odpravnik poslov burmanskega veleposlaniščva U Kin Maung Gale sodelavcu »Jugopressa« opisala svoje vtise o obisku predsednika Tita v Indiji in Burmi. Rekla sta, da je bil ta obisk zelo velikega pomena. Oba sta spremljala jugoslovanskega predsednika med njegovim bivanjem v Indiji in Burmi.

»Pomen tega obiska,« je poudaril indijski veleposlanik, »moramo iskati v tem, da sta lahko Indija in Jugoslavija našli toliko skupnega, čeprav sta zemljepisno daleč druga od druga, čeprav imata različno kulturo, različni zgodovinski razvoj ter družbeni red in čeprav nista povezani s formalnimi vezmi.«

Veleposlanik Dajal je izrazil mnenje, da bi lahko bil ta obisk zgled za boljše razumevanje med narodi in za upostevitev čvrstih temeljev mednarodnega sodelovanja in miru na svetu. »Narodi Indije in njihovi voditelji,« je rekel indijski veleposlanik, »so bili navdušeni, da so lahko pozdravili predsednika Tita in njegove sodelavce, in osebno jugoslovanskega predsednika je napravila nanje globok vtis. Predsednik Tito in ministrski predsednik Nehru sta se razgovarjala v duhu popolnega razumevanja o vseh vprašanjih, ki so bila predmet razgovorov, kar lahko ugotovimo tudi iz skupne deklaracije, objavljene v New Delhiju.«

Veleposlanik Dajal je potem poudaril, da gre glas o slavi predsednika Tita kot velikega

državnika in voditelja daleč po Indiji. Zlasti je poudaril njegovo navzočnost na letni konferenci Kongresa, kjer je govoril pred kakimi 400.000 ljudmi. To je edinstveni dogodek v zgodovini Indije. Še nikoli ni te konferenice pozdravil noben tujec, kaj šele tako ugleden poglavar države. Ko je omenil, da je imel jugoslovanski predsednik priložnost ogledati si del Indije in navezati tesne stike z ljudstvom na severu, vzhodu in jugu dežele, je indijski veleposlanik zaključil svojo izjavo:

»Ena najpomembnejših značilnosti tega obiska je bil navdušeni in spontani sprejem, ki ga je indijsko ljudstvo privedlo svojemu uglednemu gostu.«

Tudi odpravnik poslov Maung Gale je poudaril, da je bil obisk predsednika Tita v njegovi domovini zelo uspešen in važen.

Jugoslovanskemu predsedniku ni nudil le priložnosti, da spozna Burmo, marveč tudi da se sestane s predsednikom vlade U Nujem in da sta izmenjala gledišča o perečih mednarodnih vprašanjih.

»Razgovori med predsednikom Titom in ministrskim predsednikom U Nujem,« je rekel Gale, »so se razvijali v duhu velike pristrčnosti in razumevanja. Po dobrih pogledih je omogočila obema državnikom, da sta skupaj izrazila svojo odločnost, da bosta nadaljevala napore za ublažitev mednarodne napetosti in za napredek svetovnega miru.«

Burmanski odpravnik poslov je pripomnil, da so politični razgovori znova pokazali, da stojita Burma in Jugoslavija v večini mednarodnih vprašanj na istem stališču, kar lahko samo pripomore k sodelovanju obeh dežel v OZN in zunan nje. »Globok vtis na vse navzoče je napravil navdušeni sprejem, ki so ga prebivalci vsakega posameznega kraja privedli predsedniku Titu,« je rekel na koncu U Kim Maung Gale.

Predsednik Tito med pionirji v Zamesta na Reki, ki jim je prinesel zaželena darila z daljne poti v prijateljske dežele v Jugovzhodni Aziji

Med igranjem državne himne v reškem pristanišču

Z=A=D=N=J=E=V=E=S=T=

Tačen evakuiran

Obramba otokov Kvemoj in Macu — Letalski incidenti ob kitajski obali

Tajpeh, 11. febr. (AFP). Ameriško sedmo ladjevje je zaključilo z evakuacijo otoka Tačen. Zadnji čangkaškovi vojaki so se vkrcali na ladjo okrog 23. po krajevem času. Pred odhodom so sežgali municijo in pograli v zrak razna poslopja in naprave.

Washington, 11. febr. (AFP). Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva je danes odbil pobjasnilo, če so ZDA res sklenile, da sta otoka Kvemoj in Macu potrebna za obrambo Formoze. Ponovil je le sklep ameriške vlade, da bo pomagala Cangkaškju pri obrambi Formoze, Peskadorskih in drugih otokov ter ozemlja, za katero ZDA sodijo, da je pomembno za obrambo Formoze in Peskadorov.

Obramba otokov Kvemoj in Macu je postala v zadnjem času vir nasprotujočih si informacij. Po nekaterih vesteh je predsednik Eisenhower uradno objavil Cangkaškju, da bodo branili oba otoka, drugi pa spet pravijo, da kaj takega ni objubil.

Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva je še dodal, da bo zunanji minister Dulles mogoče obiskal Indokino po konferenci članic pakta za obrambo Jugovzhodne Azije.

Peking, 11. febr. Agencija Nova Kitajska sporoča, da so štiri ameriška letala davi kršila kitajski zračni prostor, ko so letela ob severovzhodni kitajski obali. Kitajski lovci so takoj vzleteli, nakar so ameriška letala spremenila smer.

RIM — Predsednik Italijanske vlade Scelba se je razgovarjal z ameriško veleposlanico v Rimu go. Luce o novi finančni pomoči, ki jo bodo ZDA dajale Italiji in bo znašala 53 milijonov dolarjev.

WASHINGTON — Predsednik zunanje-političnega odbora ameriškega senata je izjavil, da ta odbor ne bo razpravljal o pariških pogodbah glede ponovne obožitve Zah. Nemčije, dokler ne bodo tega vprašanja rešili v Franciji.

LONDON — Posebno preiskovalno sodišče je sporočilo, da se je potniško reaktivno letalo Comet lani januarja ponesrečilo na sredozemskem morjem, ker je prehitro trošilo material, iz katerega je bila sestavljena kabina za pritisak.

GROTON — Atomsko podmornico Nautilus je odplula v ladjedelnico, da bi na njej izvedli razna dopolnilna dela, zatem pa bo odplula na polkustno vožnjo, da bi kontrolirali njeno brzino in spuščanje torpedov.

LONDON — Minister Eden bo konec februarja vodil konferenco britanskih diplomatskih in vojaških predstavnikov v Jugovzhodni Aziji. Konferenca bo v Singapuru.

Pred sestankom Varnostnega sveta

New York, 11. febr. (Reuter). Uradno so sporočili, da se bo v ponedeljek popoldne sestal Varnostni svet OZN in razpravljao o položaju v zvezi s Formozo. Dnevni red bo obsegal točke, ki so jih določili 31. januarja, ko je Varnostni svet sprejel novozelandski predlog o prekinitvi sovražnosti okrog kitajskih obalnih otokov. Tudi osnutek sovjetske resolucije, ki zahteva naj obsodijo ameriško agresijo proti Kitajski in izvedejo umik ameriških sil s Formoze, bo predmet razprave. Domnevajo, da bodo zdaj zahodne sile podprle predlog o prekinitvi sovražnosti.

BEJRUT — Libanon bo ostal nevtralen v spori med Irakom in Egiptom v zvezi s turško-irakim paktom. MOSKVA — Tu so podpisali pogodbo o izmenjavi blaga med SZ in Kitajsko v letu 1955. Obe državi bosta povečali medsebojno trgovinsko izmenjavo.

S A H Rezultati IX. kola državnega šahovskega prvenstva: Matanović: Bertok remi, Vošnjernik: Smederevac remi, Karaklajić: Puc 1:0, Udovičić: Djurašević prek., Segi: Bogdanović remi, Milić: Trajković remi, Gilgorić: Lukić prek., Matulović: Ivkov remi, Janošević: Babar remi, Stanje: Gilgorić in Karaklajić 5,5 (1) Ivkov, Segi, Rabar in Bertok 5,5, Matanović in Trajković 5, Djurašević in Janošević 4,5 (1), Matulović 4,5 (1), Bogdanović in Udovičić 3,5 (1), Puc 3,5, Smederevac 2,5 (1), Vošnjernik 2, Lukić 1,5 (1).

Družba skrbi za mladi rod

Lani so v Mariboru ustanovili Sklad za varstvo otrok. Doselej so podjetja prispevala v ta sklad 5.000.000 din. Sklad za varstvo otrok bo z denarnimi sredstvi, ki jih bo zbral od podjetij in ustanov, podpiral sedanje ustanove, ki skrbijo za otroke, in pomagal ustanovljati nove. Skrbeti bo tudi, da se bodo nekatere manj razvite oblike zaščite otrok čimbolj razširile. Doselej zbrana sredstva pa bodo uporabljali predvsem za pomoč ustanovam za predšolske otroke.

V ŠOLSkih KUHNJAH BO DOBIVALO MALICO SE VEČ OTROK

Statistika kaže, da je v Mariboru približno polovica šoloobveznih otrok podhranjenih. Da bi izboljšali zdravstveno stanje mladine, je Svet za zdravstvo in socialno skrbstvo pri MLO predlagal, da je treba še več otrokom dati malico. Le-ti so bili namreč najbolj potrebni telesnega okrepčila. Nakup hotela ob morju bo letos omogočil, da bo lahko okoli 500 otrok letovalo tudi na morju.

Slovenski vokalni oktet nam je pripravil prijeten užitek

Ze teden dni pred prireditvijo so se ljudje spraševali, kje bi mogli dobiti vstopnice za to prireditev, kar so v Trbovljah v zadnjih dneh ni navadno. Ponavadi je dvorana le popolnoma zasedena, čeprav so prireditve dobre. No, to pot je bilo drugače. Ze nekaj dni pred nastopom Slovenskega vokalnega okteta ni bilo več prostih sedežev, kar kaže na to, da so prireditev pripravili s čim bolj zanimivimi programi. Slovenski vokalni oktet je bil zbrana družba iz ljubljanskega okraja, ki je nastopala v Mariboru za prvo noč. Program je bil sestavljen iz 10 skladov, ki so jih izvedli s čisto in pristno glasovno izražanjem. Vokalni oktet je bil prvo in zadnje.

Komaj polovica nezakonskih očetov plačuje redno preživnino

Socialistična družba daje nezakonskim otrokom enake pravice kot zakonitim. V zvezi temu so mnogi nezakonski očetje še v marsičem prikrajšani, ker jih skrbijo in v moralnem oziru za družbo. Socialno skrbstvo šteti pravice takih otrok. Vprašanje pa urejati je treba odnose med ljudmi, da bi bilo čimmanj nezakonskih in zamernih otrok.

Lani se je v Mariboru rodilo 301 nezakonskih otrok, kar je 15,32 odstotkov vseh rojstev. 80 odstotkov nezakonskih mater je bilo delavk, 15 odstotkov pa meščank. Po starostni dobi pa jih je bilo največ v starosti od 25 do 30 let, in sicer kar polovica. Če bi nezakonske matere lahko nudile svojim otrokom vse, kar jim bo potrebno, ali če bi jim pri tem bili voljni pomagati nezakonski očetje, takoj rojstva ne bi predstavljala večjih težav. Toda dečur. Pri vseh nezakonskih otrocih, ki so bili rojeni lani, je bilo priznano očetovstvo le v 180 primerih, ni pa bilo priznano v 55, ostale primere pa še rešujejo. Kako bodo take matere skrbele za svoje otroke? Ali bodo zmogle in hotele ali jih bodo prepustile družbi?

Se slabšo sliko kaže pregled, kako nezakonski očetje, katerih očetovstvo je bilo ugotovljeno in priznano, skrbiijo za svoje otroke. Lani je plačevala preživnino redno komaj polovica nezakonskih očetov. Take očetje se sicer lahko prišli z zakonom k plačevanju preživnine, vendar se vsi očitno ne odločajo. Če se nezakonske očetje lahko prišli k plačevanju preživnine, jih pa ni mogoče prisiliti, da bi skrbeli tudi za vzgojo otrok. Ker je večina nezakonskih mater zaposlenih in nekatere nima urejenega osebnega življenja, grozi nevarnost, da bodo taki otroci postali tudi moralno izprijeni.

Nepredvidnost povzročila smrt treh ljudi

Krško, 10. februara. Daleč naokoli je v sredi popoldne odjeknila žalostna vest, da je nepredvidnost pri nedovoljenem popravilju električne napeljeve v hiši Ivan Zupančiča na Raki povzročila smrt 3 ljudi. Zupančiču kateremu je v hiši pregorela varovalka pri številu, se je ponudil sobosilnikar delavec Jože Mojstrovic z Rake, da bo uredil napeljavo. Iz neznanega vzroka je spizal na steni nosilec in tam vrnil tež vod iz omrežja navadno žico, s katero vezel žonce. Na tleh je nato žico prijel z roko, pri čemer ga je tok seveda zagrabil in stresel. Ko sta mu malo zatem hotela pomagati njegova žena Ljudmila in njen oče Anton Jannik je tok stresel vse tri. Ostali ljudje si niso upali blizu, transformator pa je tudi precej oddaljen. Tako so bili trije nesrečni zaradi lastne nepredvidnosti približno 15 minut pod električno napetostjo. Ko so jih končno rešili, je bilo že neprepozno. Navzlic zdravniških pomoči jih ni bilo več moč obuditi k življenju, dasiravno so poskušali z umetnim dihanjem in injekcijami pozno v noč.

Bralci nam nišejjo

Cesta črni melj—Metlika za tovrni promet zaprta

Takoj po osvoboditvi je naša ljudska oblast vložila vse silo, da čimprej nasto prometno oviro in usposobi na novo zgradjenih je bilo nešteto mostov. Tako je bil obnovljen tudi most čez Kolpo na Primostku, ki je gradben. Oba mostova sta v močvri nesposobna, zaradi česar je cesta za mostova. Nujno je potrebno zgraditi nova dva najbrže se letos, in o gradnji moznost. Zanimljivo si, kaj bi lahko nastalo s primeru večjih elementarnih nevarnosti s tejšimi vozili do vasi med mostov. Pristopni činitelj naj zato posebno gradnjo obeh mostov.

Stipendije ali menza

Mestni ljudski odbor Maribor daje stipendije 414 mladincem: 184 jih je na visokih šolah, 196 v srednjih, 20 v osnovnih in 14 vajencev. Od teh jih je 230 iz družin padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Mesečna stipendija za visokošolce znaša povprečno 2.540 din, za srednješolce pa le 20 din manj. Če upoštevamo potrebe in drago prehrano študentov in dijakov, to ni mnogo, čeprav predstavlja za MLO velik izdatek, preko 1.000.000 din mesečno. Ker teh sredstev ni mogoče zvišati, razpravljajo, ali ne bi kazalo, s temi sredstvi urediti v Ljubljani menzo za študente, v Mariboru pa za dijake. Glavni namen teh razprav je, kako bi študentom več koristili. Zato bodo pred odločitvijo vprašali za mnenje tudi njihova združenja.

2.500.000 DIN ZA LETOVANJA IN TABORJENJA OTROK

V pretekli letu je letovalo 760 mariborskih otrok, taborilo jih je pa 933. Vsa taborjenja in letovanja so bila koristna, zato jih bodo tudi letos pripravili čim več. Oskrbnina za 21 dni je lani znašala 3000 do 5500 din, ki je pa niso krili starši sami. MLO je prispeval 2.500.000 din, starši pa nekaj manj kot prejšnje leto, ker so izbrali največ otrok revnih in potrebnejših.

UMRLJIVOST OTROK SO ZMANJSALI

Skrb za nosečnice, dojenčke in majhne otroke se je v Mariboru odrazila tudi v zmanjšanju umrljivosti otrok do 4 let starosti. To zmanjšanje je bilo sicer malenkostno, od 4,9 odst. v prejšnjem letu na 4,8 odst. Če pa primerjamo z umrljivostjo otrok v Sloveniji, ki je v letu 1953 dosegla 8,54 odst., pa je tudi precejšen uspeh.

Bela krajina prejema sedaj električno energijo preko Novega mesta

Bela krajina prejema sedaj električno energijo preko Novega mesta po 90 km oddaljenem daljnovodu napetosti 20.000 V. Razumljivo je, da so zaradi velike dolžine daljnovoda in razmeroma male prenosne napetosti napetostne razmere zelo slabe. Merjenje pričajo, da znaša sekundarna napetost v Črnomlju nekako v oddaljenosti 500 m od transformatorske postaje v konici obtežbe le 160 V. Posledica tega stanja je moteno delovanje elektromotorjev ter s tem v zvezi moten delovni proces v rudniku Kanjarica, kakor tudi v ostali industriji. V Metliki in ostalih oddaljenjših krajih pa so napetostne razmere še slabše.

Prva leta po osvoboditvi ni bila poraba električne energije v Beli krajini še zdaleka ne na stopnji povprečka v Sloveniji in je zato razumljivo, da je v zadnjih letih občutno porastle. Medtem ko se smatra za naravni letni porast potrošnje električnega toka v republiškem merilu 7,2 odstotka, je narasla potrošnja za Beli krajini v preteklem letu za 30 odstotkov.

Razmeroma hitro razvijajoča se industrija: premogovnik, tovarna sadnih izdelkov »Belsad« in opekarna v Kanjarici, tovarna učil in železoližarnica ter vodovod v Črnomlju, tovarna pletilskih izdelkov v Metliki, kamnolom »Marmor« v Gradcu, ter elektrifikacija podeželja in uvajanje strojev v kmetijstvu, bodo letos in v naslednjih letih občutno povečali potrošnjo električne energije.

Kalkulativni preračun nas opozarja, da moramo računati z letnim porastom za 20 odstotkov. Če upoštevamo dejstvo, da je že sedaj pri polni obtežbi Bele krajine 660 kW prenos po obstoječem daljnovodu zelo poslabšan, lahko pričakujemo v bližnji bodočnosti, da bo z omejenjo napetostjo in nakazanimi pogoji oskrba razvijajoče se industrije nemogoča. Posledica tega bo, da novozgrajene kapacitete ne bo možno nadalje razvijati, s čimer bo nastala občutna škoda za Belo krajino in s tem za vse naše gospodarstvo.

Strokovnjaki Elektrogospodarske skupnosti ter Bele krajine so pred kratkim na skupnem posvetu ugotovili, da bi bilo v rešitve nakazane situacije podzveti naslednje:

- 1. Nujno je rešiti vprašanje napetosti daljnovoda 35.000 V in s tem v zvezi zgraditi novo transformatorsko postajo v Črnomlju.
- 2. Rešititi je treba problem termoelektrarne v neposredni bližini rudnika v Kanjarici, za kar obstajajo eventualno tehnične in gospodarske možnosti.
- 3. Nakazana problematika zahteva temeljite preučitve ter nujnih ukrepov, kajti le tedaj se bo lahko gospodarsko zaostala Bela krajina uspešno razvijala po sedaj začrtani poti.

Nepismenost — žalosten pojav v ptujskem okraju

Ko je lani odšlo 21 nepismenih mladincev iz ptujskega okraja v JLA, je to vojne in prosvetne organe presenetilo. Da so še mladinci, ki ne znajo pisati, tega marsikdo ni vedel. Nato je točnejši pregled dal kaj žalostno sliko glede tega. V ptujskem okraju so našli 117 nepismenih mladincev in prav toliko polpismenih. Največ primerov je na področju Haloz in Slovenskih gor. V Juršinskih hribih 13, na Poljskoku 15, v Vidmu in Makolah 9, Zetalah 8, Zavrzu 15 in Hajdini, ki je vsega nekaj kilometrov oddaljena od Ptujja, kar 9. Takoj so bili za te mladince pripravljeno tečaj, ki so začeli s poukom decembra. Učiteljsko, ki te tečaje vodi, pa ima težko delo. Nepismeni neradi obiskujejo tečaje, ker se sramujejo šole v prepričanju, da so prestari za učenje. Zelo slabo so obiskani tečaji v Makolah, Desterniku in v Hajdini pri Ptujju. V Zavrzu je 10 mladincev z uspešnim končalo tečaj, 5 pa se jih je izognilo pouku in to so predvsem sinovi revnejših staršev. Občine in družbene organizacije nikjer ne nudijo dovolj pomoči prosvetnim delavcem, mladinska organizacija, ki je najbolj poklicana za to, pa tega vprašanja sploh ne začenja. Mnogim mladincem ni pojasnjeno, da je nepismenost polslepota in da obiskovanje tečaja ni nobena sramota. Zato bo treba v nekaterih krajih uvesti kazni za nedodno obiskovanje tečaja in izmikanje. Nepismenost v tolikem številu je pojav, ki ni v čast družbenim in prosvetnim organizacijam ptujskega okraja.

Učitelji kamniškega sektorja so imeli 5. februarja v Metliki redni občni zbor UROJ v Metliki.

V nedeljo 6. februarja je bil redni občni zbor UROJ v Metliki. Navzočih je bilo preko 30 članov od 54 vpisanih. Iz poročil predsednika tov. Franca Jakloviča, tajnika Maksa Vilfana in blaginjavka tov. Franca Brančija je bilo razvidno, da je metliški pododbor v preteklem letu mnogo storil za udržitelj organizacije in za strokovni dvig svojega članstva. Člani so se redno sestajali na mesečnih sestankih, na katerih so imeli razna strokovna predavanja in tudi nekaj praktičnih vaj. Z organizacijo ZB v Metliki je društvo organiziralo veselice, katero čisti dobiček je namenjen skupnemu izletu članstva. Po diskusiji je bil izvoljen nov odbor, ki ga sestavljajo vsi stari odborniki. Takoj po običnem zboru UROJ je bil tudi ustanovljen občni zbor Strosske družine, za katero se je že prijavilo približno 60 članov.

Učitelji kamniškega sektorja so imeli 5. februarja v Metliki redni občni zbor UROJ v Metliki.

Učitelji kamniškega sektorja so imeli 5. februarja v Metliki redni občni zbor UROJ v Metliki. Navzočih je bilo preko 30 članov od 54 vpisanih. Iz poročil predsednika tov. Franca Jakloviča, tajnika Maksa Vilfana in blaginjavka tov. Franca Brančija je bilo razvidno, da je metliški pododbor v preteklem letu mnogo storil za udržitelj organizacije in za strokovni dvig svojega članstva. Člani so se redno sestajali na mesečnih sestankih, na katerih so imeli razna strokovna predavanja in tudi nekaj praktičnih vaj. Z organizacijo ZB v Metliki je društvo organiziralo veselice, katero čisti dobiček je namenjen skupnemu izletu članstva. Po diskusiji je bil izvoljen nov odbor, ki ga sestavljajo vsi stari odborniki. Takoj po običnem zboru UROJ je bil tudi ustanovljen občni zbor Strosske družine, za katero se je že prijavilo približno 60 članov.

KOPPER

Po podatkih urada za statistiko in evidencio v Kopru se je lani rodilo v koprskem okraju 745 otrok, od tega 370 dekle in 375 deček. Umrlo je lani 396 oseb, zakon pa je sklenilo 361 parov. V primeru s prejšnjimi leti je bil opaziti znaten porast rojstev in zmanjšanje smrtnih primerov.

KAMNIK

Prehivalstvo v mestni občini Kamnik je v letu 1954 naraslo od 7876 na 8225 prebivalcev. Od teh je 3726 moških in 4499 žensk. V istem času se je rodilo 125 otrok, sklenjenih je bilo 81 porok, umrlo pa je 59 prebivalcev.

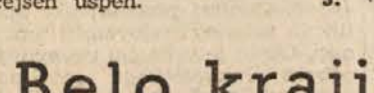
PIRAN

Včeraj je bil občni zbor koprskeske Avto-moto društva, na katerem so sklenili, da bo društvo pridelalo letos za svoje člane ogled raznih tovarn v

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Proslave po Sloveniji

Svet za prosveto in kulturo MLO Maribor je v Prešernovem tednu pripravil obširno spored kulturnoprosvetnih prireditev. 3. februarja je bil v Klubu prosvetnih delavcev pogovor mariborskih književnikov in pesnikov posebej z mladino in posebej z odraslimi. Dne 6. februarja je bila v Umjetnostni galeriji razstava mariborskih likovnih umetnikov, naslednjega dne pa razstava Prešernovih del. Istea dne je bila tudi svečana akademija, ki so se je Mariborčani številno udeležili.

Maribor

Belo krajino je treba oskrbeti z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Bela krajina prejema sedaj električno energijo preko Novega mesta po 90 km oddaljenem daljnovodu napetosti 20.000 V. Razumljivo je, da so zaradi velike dolžine daljnovoda in razmeroma male prenosne napetosti napetostne razmere zelo slabe. Merjenje pričajo, da znaša sekundarna napetost v Črnomlju nekako v oddaljenosti 500 m od transformatorske postaje v konici obtežbe le 160 V. Posledica tega stanja je moteno delovanje elektromotorjev ter s tem v zvezi moten delovni proces v rudniku Kanjarica, kakor tudi v ostali industriji. V Metliki in ostalih oddaljenjših krajih pa so napetostne razmere še slabše.

Prva leta po osvoboditvi ni bila poraba električne energije v Beli krajini še zdaleka ne na stopnji povprečka v Sloveniji in je zato razumljivo, da je v zadnjih letih občutno porastle. Medtem ko se smatra za naravni letni porast potrošnje električnega toka v republiškem merilu 7,2 odstotka, je narasla potrošnja za Beli krajini v preteklem letu za 30 odstotkov.

Razmeroma hitro razvijajoča se industrija: premogovnik, tovarna sadnih izdelkov »Belsad« in opekarna v Kanjarici, tovarna učil in železoližarnica ter vodovod v Črnomlju, tovarna pletilskih izdelkov v Metliki, kamnolom »Marmor« v Gradcu, ter elektrifikacija podeželja in uvajanje strojev v kmetijstvu, bodo letos in v naslednjih letih občutno povečali potrošnjo električne energije.

Kalkulativni preračun nas opozarja, da moramo računati z letnim porastom za 20 odstotkov. Če upoštevamo dejstvo, da je že sedaj pri polni obtežbi Bele krajine 660 kW prenos po obstoječem daljnovodu zelo poslabšan, lahko pričakujemo v bližnji bodočnosti, da bo z omejenjo napetostjo in nakazanimi pogoji oskrba razvijajoče se industrije nemogoča. Posledica tega bo, da novozgrajene kapacitete ne bo možno nadalje razvijati, s čimer bo nastala občutna škoda za Belo krajino in s tem za vse naše gospodarstvo.

Strokovnjaki Elektrogospodarske skupnosti ter Bele krajine so pred kratkim na skupnem posvetu ugotovili, da bi bilo v rešitve nakazane situacije podzveti naslednje:

- 1. Nujno je rešiti vprašanje napetosti daljnovoda 35.000 V in s tem v zvezi zgraditi novo transformatorsko postajo v Črnomlju.
- 2. Rešititi je treba problem termoelektrarne v neposredni bližini rudnika v Kanjarici, za kar obstajajo eventualno tehnične in gospodarske možnosti.
- 3. Nakazana problematika zahteva temeljite preučitve ter nujnih ukrepov, kajti le tedaj se bo lahko gospodarsko zaostala Bela krajina uspešno razvijala po sedaj začrtani poti.

Nepismenost — žalosten pojav v ptujskem okraju

Ko je lani odšlo 21 nepismenih mladincev iz ptujskega okraja v JLA, je to vojne in prosvetne organe presenetilo. Da so še mladinci, ki ne znajo pisati, tega marsikdo ni vedel. Nato je točnejši pregled dal kaj žalostno sliko glede tega. V ptujskem okraju so našli 117 nepismenih mladincev in prav toliko polpismenih. Največ primerov je na področju Haloz in Slovenskih gor. V Juršinskih hribih 13, na Poljskoku 15, v Vidmu in Makolah 9, Zetalah 8, Zavrzu 15 in Hajdini, ki je vsega nekaj kilometrov oddaljena od Ptujja, kar 9. Takoj so bili za te mladince pripravljeno tečaj, ki so začeli s poukom decembra. Učiteljsko, ki te tečaje vodi, pa ima težko delo. Nepismeni neradi obiskujejo tečaje, ker se sramujejo šole v prepričanju, da so prestari za učenje. Zelo slabo so obiskani tečaji v Makolah, Desterniku in v Hajdini pri Ptujju. V Zavrzu je 10 mladincev z uspešnim končalo tečaj, 5 pa se jih je izognilo pouku in to so predvsem sinovi revnejših staršev. Občine in družbene organizacije nikjer ne nudijo dovolj pomoči prosvetnim delavcem, mladinska organizacija, ki je najbolj poklicana za to, pa tega vprašanja sploh ne začenja. Mnogim mladincem ni pojasnjeno, da je nepismenost polslepota in da obiskovanje tečaja ni nobena sramota. Zato bo treba v nekaterih krajih uvesti kazni za nedodno obiskovanje tečaja in izmikanje. Nepismenost v tolikem številu je pojav, ki ni v čast družbenim in prosvetnim organizacijam ptujskega okraja.

Učitelji kamniškega sektorja so imeli 5. februarja v Metliki redni občni zbor UROJ v Metliki.

V nedeljo 6. februarja je bil redni občni zbor UROJ v Metliki. Navzočih je bilo preko 30 članov od 54 vpisanih. Iz poročil predsednika tov. Franca Jakloviča, tajnika Maksa Vilfana in blaginjavka tov. Franca Brančija je bilo razvidno, da je metliški pododbor v preteklem letu mnogo storil za udržitelj organizacije in za strokovni dvig svojega članstva. Člani so se redno sestajali na mesečnih sestankih, na katerih so imeli razna strokovna predavanja in tudi nekaj praktičnih vaj. Z organizacijo ZB v Metliki je društvo organiziralo veselice, katero čisti dobiček je namenjen skupnemu izletu članstva. Po diskusiji je bil izvoljen nov odbor, ki ga sestavljajo vsi stari odborniki. Takoj po običnem zboru UROJ je bil tudi ustanovljen občni zbor Strosske družine, za katero se je že prijavilo približno 60 članov.

KOPPER

Po podatkih urada za statistiko in evidencio v Kopru se je lani rodilo v koprskem okraju 745 otrok, od tega 370 dekle in 375 deček. Umrlo je lani 396 oseb, zakon pa je sklenilo 361 parov. V primeru s prejšnjimi leti je bil opaziti znaten porast rojstev in zmanjšanje smrtnih primerov.

KAMNIK

Prehivalstvo v mestni občini Kamnik je v letu 1954 naraslo od 7876 na 8225 prebivalcev. Od teh je 3726 moških in 4499 žensk. V istem času se je rodilo 125 otrok, sklenjenih je bilo 81 porok, umrlo pa je 59 prebivalcev.

PIRAN

Včeraj je bil občni zbor koprskeske Avto-moto društva, na katerem so sklenili, da bo društvo pridelalo letos za svoje člane ogled raznih tovarn v

Včeraj na ljubljanski reševalni postaji

Antona Hudnika, 50-letnega tesarja iz Dobrove pri Ljubljani, je pri delu udaril tram po glavi in mu zlomil lobanjo; Andrej Kren, star 22 let, študent, Zrinjskega 17, Ljubljana, je pri telovadbi padel in si zvil leve nogo v gležnju; Franc Kranjc, star 26 let, mlilčnik, Zaloška c., Ljubljana, je padel s koleca in si poškodoval lev ramenski sklep; Jernej Koprivec, star 28 let, kmet, Brezje 11 pri Ljubljani, Buvek je udarila in mu zlomila leve kračo; Tatjana Fajdiga, 11 let, hči uradnika, Tržaška cesta 17, je padla na cesti in si ranila levo koleno; Alojz Černič, star 15 let, sin kmeta, Matena pri Glod, ga je udaril in mu zlomil desno kračo.

NESREČI ZARADI NEPREDVIDNOSTI

Na železniški postaji v Celju se je, dne 9. t. m., pripetila smrtna nesreča, katere žrtev je bil 27-letni Jože Skoberne, stanujoč na Lavi pri Celju. Skoberne je bil v službi na postaji

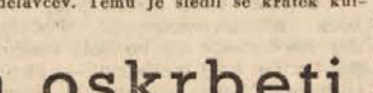

Maribor

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Proslave po Sloveniji

Svet za prosveto in kulturo MLO Maribor je v Prešernovem tednu pripravil obširno spored kulturnoprosvetnih prireditev. 3. februarja je bil v Klubu prosvetnih delavcev pogovor mariborskih književnikov in pesnikov posebej z mladino in posebej z odraslimi. Dne 6. februarja je bila v Umjetnostni galeriji razstava mariborskih likovnih umetnikov, naslednjega dne pa razstava Prešernovih del. Istea dne je bila tudi svečana akademija, ki so se je Mariborčani številno udeležili.

Maribor

Belo krajino je treba oskrbeti z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Bela krajina prejema sedaj električno energijo preko Novega mesta po 90 km oddaljenem daljnovodu napetosti 20.000 V. Razumljivo je, da so zaradi velike dolžine daljnovoda in razmeroma male prenosne napetosti napetostne razmere zelo slabe. Merjenje pričajo, da znaša sekundarna napetost v Črnomlju nekako v oddaljenosti 500 m od transformatorske postaje v konici obtežbe le 160 V. Posledica tega stanja je moteno delovanje elektromotorjev ter s tem v zvezi moten delovni proces v rudniku Kanjarica, kakor tudi v ostali industriji. V Metliki in ostalih oddaljenjših krajih pa so napetostne razmere še slabše.

Prva leta po osvoboditvi ni bila poraba električne energije v Beli krajini še zdaleka ne na stopnji povprečka v Sloveniji in je zato razumljivo, da je v zadnjih letih občutno porastle. Medtem ko se smatra za naravni letni porast potrošnje električnega toka v republiškem merilu 7,2 odstotka, je narasla potrošnja za Beli krajini v preteklem letu za 30 odstotkov.

Razmeroma hitro razvijajoča se industrija: premogovnik, tovarna sadnih izdelkov »Belsad« in opekarna v Kanjarici, tovarna učil in železoližarnica ter vodovod v Črnomlju, tovarna pletilskih izdelkov v Metliki, kamnolom »Marmor« v Gradcu, ter elektrifikacija podeželja in uvajanje strojev v kmetijstvu, bodo letos in v naslednjih letih občutno povečali potrošnjo električne energije.

Kalkulativni preračun nas opozarja, da moramo računati z letnim porastom za 20 odstotkov. Če upoštevamo dejstvo, da je že sedaj pri polni obtežbi Bele krajine 660 kW prenos po obstoječem daljnovodu zelo poslabšan, lahko pričakujemo v bližnji bodočnosti, da bo z omejenjo napetostjo in nakazanimi pogoji oskrba razvijajoče se industrije nemogoča. Posledica tega bo, da novozgrajene kapacitete ne bo možno nadalje razvijati, s čimer bo nastala občutna škoda za Belo krajino in s tem za vse naše gospodarstvo.

Strokovnjaki Elektrogospodarske skupnosti ter Bele krajine so pred kratkim na skupnem posvetu ugotovili, da bi bilo v rešitve nakazane situacije podzveti naslednje:

- 1. Nujno je rešiti vprašanje napetosti daljnovoda 35.000 V in s tem v zvezi zgraditi novo transformatorsko postajo v Črnomlju.
- 2. Rešititi je treba problem termoelektrarne v neposredni bližini rudnika v Kanjarici, za kar obstajajo eventualno tehnične in gospodarske možnosti.
- 3. Nakazana problematika zahteva temeljite preučitve ter nujnih ukrepov, kajti le tedaj se bo lahko gospodarsko zaostala Bela krajina uspešno razvijala po sedaj začrtani poti.

Nepismenost — žalosten pojav v ptujskem okraju

Ko je lani odšlo 21 nepismenih mladincev iz ptujskega okraja v JLA, je to vojne in prosvetne organe presenetilo. Da so še mladinci, ki ne znajo pisati, tega marsikdo ni vedel. Nato je točnejši pregled dal kaj žalostno sliko glede tega. V ptujskem okraju so našli 117 nepismenih mladincev in prav toliko polpismenih. Največ primerov je na področju Haloz in Slovenskih gor. V Juršinskih hribih 13, na Poljskoku 15, v Vidmu in Makolah 9, Zetalah 8, Zavrzu 15 in Hajdini, ki je vsega nekaj kilometrov oddaljena od Ptujja, kar 9. Takoj so bili za te mladince pripravljeno tečaj, ki so začeli s poukom decembra. Učiteljsko, ki te tečaje vodi, pa ima težko delo. Nepismeni neradi obiskujejo tečaje, ker se sramujejo šole v prepričanju, da so prestari za učenje. Zelo slabo so obiskani tečaji v Makolah, Desterniku in v Hajdini pri Ptujju. V Zavrzu je 10 mladincev z uspešnim končalo tečaj, 5 pa se jih je izognilo pouku in to so predvsem sinovi revnejših staršev. Občine in družbene organizacije nikjer ne nudijo dovolj pomoči prosvetnim delavcem, mladinska organizacija, ki je najbolj poklicana za to, pa tega vprašanja sploh ne začenja. Mnogim mladincem ni pojasnjeno, da je nepismenost polslepota in da obiskovanje tečaja ni nobena sramota. Zato bo treba v nekaterih krajih uvesti kazni za nedodno obiskovanje tečaja in izmikanje. Nepismenost v tolikem številu je pojav, ki ni v čast družbenim in prosvetnim organizacijam ptujskega okraja.

Učitelji kamniškega sektorja so imeli 5. februarja v Metliki redni občni zbor UROJ v Metliki.

V nedeljo 6. februarja je bil redni občni zbor UROJ v Metliki. Navzočih je bilo preko 30 članov od 54 vpisanih. Iz poročil predsednika tov. Franca Jakloviča, tajnika Maksa Vilfana in blaginjavka tov. Franca Brančija je bilo razvidno, da je metliški pododbor v preteklem letu mnogo storil za udržitelj organizacije in za strokovni dvig svojega članstva. Člani so se redno sestajali na mesečnih sestankih, na katerih so imeli razna strokovna predavanja in tudi nekaj praktičnih vaj. Z organizacijo ZB v Metliki je društvo organiziralo veselice, katero čisti dobiček je namenjen skupnemu izletu članstva. Po diskusiji je bil izvoljen nov odbor, ki ga sestavljajo vsi stari odborniki. Takoj po običnem zboru UROJ je bil tudi ustanovljen občni zbor Strosske družine, za katero se je že prijavilo približno 60 članov.

KOPPER

Po podatkih urada za statistiko in evidencio v Kopru se je lani rodilo v koprskem okraju 745 otrok, od tega 370 dekle in 375 deček. Umrlo je lani 396 oseb, zakon pa je sklenilo 361 parov. V primeru s prejšnjimi leti je bil opaziti znaten porast rojstev in zmanjšanje smrtnih primerov.

KAMNIK

SPET ENA IZ AMERIKE

Premiera komedije »Grlice glas« Johna van Drupta v Mestnem gledališču v Ljubljani

Začne se kot je navada v modernih ameriških broadwayskih komedijah: pojavi se mlada, ljubka in privlačna deklica — to pot je to Alenka Svetelova — ki pripravljiva neke pijače ali jedila ali kaj podobnega: Scena — to pot jo je napravil Milan Butina — predstavlja preprosto, za naše pojme seveda razkošno stanovanje neke v New Yorku. V ozadju je kuhinja, seveda tehnično prekrasno opremljena (za vsa armada bi lahko kuhala v njej), frižider (ah!), servise in vse posode so blesteče in gospodinjam v parterju kar izstopajo očel. V naši komediji nastopajo samo tri osebe: Poleg Alenke Svetelove, ki igra Sally, še Iva

stane ta vedno ista pesem na razne variacije le nekoliko dolgočasna in človek si danes želi že spet nekaj novega...

Komedija »Grlice glas« je iz leta 1943 in še vsa sveža in polna zagona prvih let broadwayske svetovne slave. Pomlad prihaja v deželo, v začetku pada dež, potem pa se zjasni in grlice glas odmeva tam okrog. Vojak je na dopustu in kaj je bolj naravnega kot ljubezenska zgodba?

Ampak brez romantične, celo brez sentimentalnosti! Poesija da, vse to — a da bo bolj veselo, da bo še bolj prijetno — stran ljubezni! Samo »relacija! Samo ljubimkanje, poljubi... in dalje do konca, večerje, kosila po new-

Alenka Svetelova, Iva Zupančičeva in Janez Albreht glavni in edini nosilci vlog v komediji »Grlice glas«

Zupančičeva (Olive) in Janez Albreht (Bill), neizogibni junak vseh teh komedij, namreč vojak, ki je pravkar prišel iz Evrope, kjer divja vojna, tu pa preživlja dopust in doživlja prijetno ljubezensko zgodbo. Važno vlogo pa imata tudi radio in telefon, ki spadata k nujni opremi vsakega ameriškega stanovanja.

Koliko smo že videli takšnih komedij? Dragi Ruth, Vsakih sto let, Johnove zadrege... V teh komedijah zveni najmočnejše vedno ista štruna, čeprav so avtorji različni: gre za čisto preprosto etiko v vsakdanjih človeških odnosih, za etiko v ljubezni, za vero v dobroto preprostih ljudi, sem pa tja tudi za rahlo, dobrodomno družbeno satiro. Broadway, razgibano središče gledališkega življenja, je ustvaril svoj stil, svojo privlačnost, svojo poezijo. Broadwayske komedije (in seveda ne samo komedije) so prodrle preko oceanov, ne s silo tehnike, amerikanizma in blestaka, prodrle so — čim so našle v sodobnih Američanih preprostega človeška srca, čim so življenju tam okrog podprale umetniško zrcalo, čeprav samo lahkotno, včasih celo hudomušno, brez velikih in pretresljivih idej. Sčasoma in prav zaradi tega pa po-

yorških restavracijah; sentimentalnosti, obljube, zvestobe... kaj bi to? Moderno življenje je drugačno...

In prav o tem avtor diskutira. Dve mladi igralci z Broadwaya in njuno »zamožano« erotično življenje. Alenka Svetelova je pokazala ne posebno, pa

avtor ni profi nerensnemu ljubimkanju — in zakaj neki, saj to vsi počenjajo. Nerensno ljubimkanje ni v nasprotju z moralom. A prava ljubezen, iskrenost v ljubezni — je vendar tista vrednota, za katero se bori in s kakršno zaključuje svojo komedijo v sicer ne posebno močni, pa vendar značilni poanti. V nasprotju z moralom je samo laž, hinavščina, goljuftija... Ta je obsojena.

Režiser Igor Pretnar je s temi tremi različnimi, a vendar prijetno ubranimi značajmi znal ustvariti toplotno in življensko vzdušje, dosegele, da teče konverzacija gladko in živahno in v prijetnem ritmu. Morda je — za moj okus — nekoliko preveč podudaril resne, »filozofske« razgovore, ki so bili včasih le nekoliko prisiljeni in so malce zadrževali sicer tekoče dialoge; zlasti Janez Albreht ni bil pri teh posebno prepričljiv — tem boljji pa je bil pri veselih in šaljivih, tam kjer je prišel do izraza avtorjev in igralčev humor. Obe deklici pa sta zato tembolj zablesteli, Alenka Svetelova s svojim prizrničnim glasom, z izrazito, živahno in prijetno igro, ki ji ni manjkalo globine in psihološke dognanosti, zlasti pa Iva Zupančičeva, ki je v nekaterih trenutkih pri igri ljubavne hinavščine do Billa dosegla res mojsrške učinke.

Boris Grabnar

Razstava likovnih umetnikov Makedonije

Ljubljana, 11. febr. Danes ob šestih popoldne je bila v Jakopičevem paviljonu odprta kolektivna razstava Združenja likovnih umetnikov Makedonije, na kateri razstavlja 34 slikarjev, štirje umetniki se predstavljajo z grafiko, šest pa s kiparskimi deli. Otvoritve so se udeležili član Izvršnega sveta Zoran Polič, predsednik Sveta za prosveto in kulturo LRS dr. Dolfo Vogelc, generalni sekretar Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. Milko Kos, predsednik grafične sekcije Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije Božidar Jakac, številni predstavniki kulturnih ustanov in slovenski umetniki. Goste je v imenu upravnega odbora Jakopičevega paviljona pozdravil prof. Zoran Kržišnik, ki je v kratkih besedah skiciral stremeljenja makedonskih umetnikov. Za njim je spregovoril predsednik Društva slovenskih umetnikov Tone Kralj, v imenu razstavljalcev pa se je zahvalil Radmilo Popovski iz Skoplja.

Društvo likovnih umetnikov Makedonije šteje danes že 50 članov. S sedanjo razstavo, prvo v glavnem mestu Slovenije, želijo makedonski umetniki prikazati rezultate svojega dosedanjega dela. Hkrati bo s to razstavo dosežen še drug smoter, da namreč naše občinstvo spoznava umetnost drugih republik.

BRATKO KREFT — 50-letnik

Letos se bo cela vrsta slovenskih kulturnih delavcev »srečala z Abrahamom«, kakor pravimo. Včeraj, v petek, 11. februarja, se je to zgodilo dr. Bratko Kreftu, pisatelju in dramatik, drama-

Dr. Bratko Kreft

turgu Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. V svojem delavnem življenju, ki ga je predvsem posvetil pisateljstvu, dramatik in kritiki, je ustvaril dela, po katerih je široko znan ne samo v literarnih

krogih, temveč tudi med našim ljudstvom. Najbolj ga naše občinstvo pozna in ceni po njegovih gledaliških delih. Kot gledališki praktik, ki so mu dodobra znane zahteve odra, je napisal »Veliko puntarjov«, »Čeljske grofe« in »Malomeščane« (Kreature), ter nešteto krat igrane »Kranjske komedijante«.

Bratko Kreft pa piše tudi prozo. Njegov mladostno delo »Človek mrtvaških lobanj« je ob izidu zelo vzvalovilo slovensko občinstvo; znani sta njegovi knjižni proze »Med potniki in mornarji« in zbirka novel »Zgodbe iz nekdanjih dni«. Razen študije »Puškin in Shakespeares« je napisal tudi scenarij o Prešernu, dramo »Jugoslovansko vprašanje« pa smo brali v odlomku v reviji. Nikakor ne smemo pozabiti, da je v letih 1933—35 izdelal in urejal napredno usmerjeno revijo »Književnost«, v kateri je prav tako sodeloval z različnimi prispevki. Veliko je štela člankov, ki jih je napisal za naše revije in časnike.

Tovarišu Bratko Kreftu, ki je tudi sodelavec našega lista, izrekamo najboljšje želje ob njegovem jubileju ter mu želimo še obilo plodnih let!

Kulturne beležke

Balet in orkester Makedonskega narodnega teatra bo gostoval v začetku aprila v Turčiji. Na svojem prvem gostovanju v tujini bo najmlajši ansambel skopskega gledališča nastopil med drugim z Delbezovo »Coppello« in Čajkovskega »Spečo lepotic«.

Konec tega meseca bodo v Parizu odprli razstavo z naslovom »Sestdeset slik sodobnega jugoslovanskega slikarstva«, ki jo prireja komisija za kulturne stike s tujino. Na razstavi bodo zastopani naši ugledni sodobni slikarji, med njimi Pedja Milošavljević, Lubarda, Milunović, M. Čelebonović, Gabriel Stupica in drugi. To razstavo so v zadnjih dveh letih priredili v Atenah, Ankar, Carigradu, Beirutu, Damasku, Kairu in Aleksandriji.

Književnik Ivo Andrić in Erich Koš sta bila gosta v klubu skupine beogradskega delavcev-pisateljev. Ta klub so ustanovili pred nekaj manj kot pol leta pri delavski univerzi in štete zdaj okrog 40 članov, med katerimi obnavljajo svoja dela v stidikalnih in drugih časniki ter v reviji delavcev-pisateljev »Naši pogledi«, ki izhaja v Novi Gradski. V pričetnem razgovoru z delavci sta Ivo Andrić in Erich Koš izrazila pripravljenost pomagati članom kluba in svoje prepričanje, da bi tudi drugi književniki radi volje navezali takšne stike.

V Beogradu bo Društvo učiteljev Srbije postavilo spomenik učiteljem narodnim herojem, ki so padli v NOB. Spomenik bo poslopje z imenom »Dom učiteljev-narodnih herojev Srbije«. Srbija je med ljudsko revolucijo dala okrog dvajset učiteljev-narodnih herojev. Reprezentativno zgradbo doma bodo sezidali v Beogradu. Ob vnosu v zgradbo bodo doprsni kip učiteljev-narodnih herojev. V zgradbi bodo tudi društveni prostori in pedagoški muzej ter internat.

V Moskvi je doživela veliki uspeh ruska verzija francoskega filma »Fanfan Tulipan«, v katerem nastopa Gerard Philipe in Gine Lollobrigide nastopata moskvska igralca Vladimir Trohin in Nina Nikitina.

Javna zahvala

Glavni odbor Prešernove družbe je na svoji redni letni seji 3. februarja t. l. med drugim razpravljal tudi o delu poverjenikov. Ugotovil je, da je znatna zasluga prav poverjenikov in vstopajočih poverjenikov, da je Prešernova družba dosegla v poslednjem času tako pomembne uspehe. Še posebno priznanje pa velja poverjenikom iz vrst pravoslavni delavcev, ki tvorijo ležišče poverjenikov mreže Prešernove družbe.

Ko se Glavni odbor javno zahvaljuje vsem poverjenikom za njihov trud, pa jih istovestno vabi, da še podvojijo svoje napore za razširjanje napredne knjige med delovne ljudi. Glavni odbor je prepričan, da bomo samo s skupnim napori lahko postopoma sestopili narodno osvobodilne s takim številom članov in tako naklado knjižnih zbirk, kakršne Slovenija do danes še nismo imeli.

GLAVNI ODBOR PRESERNOVE DRUŽBE

Volitve v gledališču

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je imenoval 9 članov upravnega odbora Slov. narodnega gledališča

V smislu Temeljne uredbe o finančno samostojnih zavodih je izdal Izvršni svet Ljudske skupščine Slovenije tudi odločbo o Slovenskem narodnem gledališču v Ljubljani kot finančno samostojnem zavodu. Po tej odločbi usmerja delo Slovenskega narodnega gledališča upravni odbor 15 članov; 9 od teh ji imenuje Izvršni svet izmed umetnikov in drugih delavcev, 3 izvolijo kolektivni Opera, Drame in gledaliških delavnic, ostali 3 člani pa so vsakokratni direktorji omejenih ustanov. Direktorje imenuje Izvršni svet, prav tako pa glavna tajnika gledališča, ki vodi neposredno administrativno poslovanje teh ustanov. Glede umetniških svetov pri Operi in Drami bodo izšli posebni predpisi.

Izvršni svet je imenoval naslednjih 9 članov Upravnega odbora Slov. nar. gledališča: dr. France Koblar, Janko Kos, prof. Zvonimir Miktavič, dr. Anton Ocvirk, Zorka Persič, prof. Pavel Šivic, dr. Valens Vodušek in Sergej Vošnjak.

Nekaj novosti Narodne in univerzitetne knjižnice

Moreland W. H. & A. C. Chatterjee: A Short History of India. 3. Ed. London (Ind.) 1953. (121 303).

Niedermann M.: Historische Lautlehre des Lateinischen. 3. Aufl. Heidelberg 1953. (121 329).

Orbell L. A.: Lekci po voprosam vsydej nervno dejatnosti. Moskva & Leningrad 1945. (115 816).

Parasitology (1949—1950). By J. E. Mackinnon. In Collaboration with S. B. Pense & F. Pitano & A. Trejos. Montevideo (1950). (120 234).

Paul R.: Préparation au diplôme supérieur de bibliothécaire. Paris 1953. (111 905).

Plešhko H.: Von Cooper bis Karl May. Eine Geschichte des völkerrundlichen Reise- und Abenteuerromans. Düsseldorf 1951. (121 405).

Les plus beaux poèmes français, présentés par R. Lalou. Paris 1947. (F 71/1954).

Probleme des Wiederaufbaus im wissenschaftlichen Bibliothekswesen. Hamburg 1947. (120 935).

Proesler H.: Hauptprobleme der Sozialgeschichte. Erlangen 1951. (121 324).

Rapport annuel du Gouvernement Français à l'Assemblée Générale des Nations Unies sur l'Administration du Cameroun placé sous la Tutelle de la France. Paris 1949-1950. (111 117 283).

Rapport annuel du Gouvernement Français à l'Assemblée Générale des Nations Unies sur l'Administration du Togo placé sous la Tutelle de la France. Paris 1949-1950. (111 117 284).

Renter L.: Kulturgeschichte und Wirtschaftsgeschichte. Osterreichs. Salzburg 1952. (120 906).

Nova revija v Beogradu

Beograd bo kmalu dobil še eno periodično publikacijo. Kaže, da bo 1. marca izšla prva številka nove literarne revije »Deloc«, ki jo bodo urejali Aleksander Vučo, Oskar David in Antonije Isaković (odgovorni urednik). Revijo bo izdajala založba »Nolite«.

IZ LIKOVNEGA SVETA

Avstrijsko krajinarstvo 19. stoletja

Akademija upodablja očeh umetnosti na Dunaju je priredila veliko razstavo pod naslovom »Avstrijsko pokrajinsko slikarstvo 19. stoletja«. Razstava je bila privlečen v akademski galeriji in je bila prav edinstvena, saj je bilo razstavljenih vsega skupaj 173 del, največ oljnih slik, mnogo pa akvarelov in nekaj risb s peresom oz. svinčnikom. Predreditelji so zbrali poglavite zastopnike avstrijskega krajinarstva minuloga veka, tako da so podali prav dobro podobo to slikarske panoge v svoji državi. Seveda je bilo težke na delih znamenitega dunajskega mojstra Ferdinanda G. Waldmüllerja (1793—1865), ki je pač najbolj zaslovel po svetu in je imel znaten vpliv na mnoge druge slikarje, med njimi tudi na našega Langusa, Tomina in Karingerja. Poleg njega so bili deležni posebne pozornosti zlasti Franz Steinfeld (1787—1868), ki se je pokazal za odličnega slikarja docila svojih kvallitet. Zanimivo je, da je bilo med njegovimi slikami tudi troje, ki predstavljajo naše pokrajine. Pod št. 45 je bila riba s čopičem, predstavljajojo gosko pokrajino s podpisom »Woheln 1814 Steinfeld«. Oljna slika št. 51 je predstavljala Triglav. Signirana je bila »Fz. Steinfeld woheln, den 23. Juni 1851«. Pejsaž z reko (št. 52) je pa v katalogu označen kot domnevna »Pokrajina pri Ljubljani«. Zanimive so bile tudi slike Friedricha Loosa (1797—1893) in Friedricha Guarnierana (1807—1882) gorske, prav svezne naslikane pokrajine. Zastopani so bili tudi znameniti Rudolf v Alt (1812—1895) razen z akvareli tudi z oljnimi slikami mestnih vedut in kra-

jin, August v Pettenkofen (1822—1889) s svojimi madžarskimi in drugimi krajiniami ter Anton Romako (1832 do 1899), izredno zanimiv in samosvoj slikar. Da je bil tudi prav vsešč, saj so pokazale oline pokrajine pisatelja Adalberta Stifterja (1805—1868).

Od naših rojakov je bil zastopan samo Lovrenc Janša (1749—1812), ki je umrl kot profesor dunajske akademije. Razstavljeni sta bili dve akvarelni sliki — predlogi za bakrorezja, ki ju je kasneje vrezal Joh. Ziegler. Predstavljala sta »Sestanek lepega sveta pri praterskih kavarnah« in »Kitajska uta v Dornbachu«.

Razstava je pokazala izbrano krajinarstvo avstrijskih nemških slikarjev-romantikov. Nazarencem in znanjskih slikarjev druge polovice prejšnjega stoletja, ki so se nagibali k realizmu. Dosegla je splošno zanimanje in velik uspeh. Za avstrijske oz. dunajske razmere je značilno, da je lepo opremljen katalog moget iziti samó takó, da sta papir za besedilo in umetniški papir za reprodukcije darovali dve papirnici, kišeje je izdelalo podjetje po posebno ugodni znatno znižani ceni, tudi tiskarna je pokazala veliko naklonjenost pri delu in v cen. Celotno strošje za natis kataloga je bila krija uprava Dunajskih tednov, ker se je dobro zavedala, da galerija sama nima tolikšnih sredstev za tako delo. Le tako je bilo mogoče izdati razstveni katalog v dostojni obliki, tako da obiskovalcem in umetnostnim zgodovinarjem ta publikacija lahko koristi pri nadaljnjem raziskovanju tega obdobja avstrijskega slikarstva.

Z gostovanja zagrebške Opere v Londonu. Prizor iz Borodino-vega »Kneza Igorja«

IZ NASIH KINODVORAN »Sumljiva oseba«

Film »Sumljiva oseba« je odlična dokaz, da tudi brezuhuna in duhovita osnova velikih umetniških vrednot, ki nudi vse možnosti za izdelavo dobrega filma, še ni dovolj. Iz tega brega filma, še ni dovolj. Iz tega brega filma, še ni dovolj.

Zalostno je, da po desetih letih še vedno ne moremo od premijerice domneva filma veselo vzlikniti: dober je, ker film »Sumljiva oseba« kaže vse klasične pomanjkljivosti jugoslovanske filmske proizvodnje: slaba režija in igra, neodgovarjajoči tipi igralcev, pomanjkanje domisljije in originalnosti ter kvalitete tehnične obdelave filma.

Ker je med domačimi filmskimi režiserji že majhno število tistih, ki izdelujejo vsaj po obrtni strani kolikor toliko dobre filme in še manjše število tistih, ki jih odklikujejo resnične umetniške kvalitete, bi morali, če ne drugje, vsaj pri delih, ki pomenijo kvaliteto osnove za dober film, biti pri razdeljevanju dolžnosti še posebno strogi in izbirični, kajti vedno bi morali imeti pred očmi dejstvo, da je vsak roman, vsaka drama, komedija, skratka, vsaka snov, ki jo enkrat uporabimo v filmu, izbrubljena za ponovno filmsko obdelavo vsaj za deset let...

V tem primeru se je vse zgodilo natanko tako, kot se na bi smelo. Zelo slaba režija je naredila iz duhovite Nušičeve komedije podpopredno »ne-vem-kaj«, delo, nevredno desetletne tradicije našega filma. Zelo pa eksperimentiranju, oziroma najbrž po originalnosti, je »navdihnila« režiserja z nekaterimi domisljiki, ki pa so v vsaj svoji iskreni obrablenosti in starosti akcij ne neresni. To so prizori pijanskih predstaj gospoda Žilke in pa retrospektivni prizori boja med policijskim načelnikom in »revolucionarjem«. To so »originalni« domisljiki, ki jih težje že kar šestliti stari starost tako po vsebini, kot v izvedbi in ki dokazujejo popolno neznanje razvoja in pomena specifičnih izraznih sredstev filma. Originalnosti bi zamala iskali v filmu »Sumljiva oseba«, ki je nevredna Nušičevega dela. V njem ni niti iskre duhovitega komediografa in zaradi poglavite tehnične pomanjkljivosti — slabega tona — je ostal neizbralen tudi duhoviti Nušičev dialog, ki bi vsaj kolikor toliko povečal vrednost filma, a je žal skoraj popolnoma nezanimljiv.

In dalje, kje so v tem filmu tisti karakterji, ki jih je zmetel Nušič in jim vili v svojo ironijo in satiro? Le sečne so, ki samo še z imeni spominjajo na sorodstvo z osebam komedije, tako policijski načelnik, kot apotekarski pomočnik in drugi.

Prav zaradi njihovih slabosti pa je tako močno poudarjen stranski lik ostarelega pisarja, ki je za razliko od drugih izvenen tako življenjsko in bolj tragično kot komično, da pravzaprav ni našel mesta v krogu ostalih igralcev.

Dvojno življenje

»A Double Life«. Scenarij: Garson Kanin. Režija: George Cukor. V glavnih vlogah: Ronald Colman, Shelley Winters. Produkcija: Universal-International. Podjetje za izposojanje filmov: »Moravia«, Beograd.

Po filmskem svetu gre glas, da se vedno bolj čuti pomanjkanje dobrih in originalnih idej za filme. Zgodil pa se je tudi v začetku filma, da olikuje nenavadna vsebina, filma je ni dober. Primer takega tega filma je dvojno življenje. Zgodba in zanimivost življenjske, verjetna in zanimiva. To, kar opisuje v začetku življenja v eno, postopno razvijanje dveh duševnosti, dve fizičnopolna nasprotija umetnega psihološko popolnoma utemeljen jav, ki se lahko na platnu življenja in ne samo na platnu življenja ki igra Othello, sčasoma ne loči od filma na odru. Ta postane polnoma njegov »drugi jaz«, dokler kontinuo postane eno.

Zivljenjska zgodba, ki je postopno zvezo in da je zanimivo tudi igralnik Ronald Colman, čeprav je v prvi prizorih zunaj gledališča nezanimljiva preveč patetičen in vzvišen.

Film »Dvojno življenje« je samozanimljiv in brezintimnih problemih, oz. resnih psiholoških razmerij, v vrsta resna realizacija, ali v ameriški vrsta realizacija, ali v ameriški vrsta realizacija, ali v ameriški vrsta realizacija.

In nazadnje film brez zasnovane, ne moremo namenovati anarhični in brez tektonični? Saj je to film, ki bi moral postati zanimiv in nekatere težave zaradi takih neresnih in nekatere vrtilnih prizorov nastalo le površno na filmsko delo, za katerega ni nasledimo pravo oznako.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

O DELU MARIBORSKIH STRELSKIH DRUŽIN

1000 članov brez strelišča

Na nedavnem rednem letnem občnem zboru mariborske strelske organizacije so ugotovili, da je v štajerski metropoliti...

Strelec vadi z vojaško puško

Ustavno ali ne. Letos pa so med članse ... NAPIREDEK? Pred letom dni je mariborska strelska organizacija...

KONČAN JE MEDNARODNI KOSARKARSKI TURNIR

Crvena zvezda zmagovalc

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o zrebanju srečk 64. kola (Plan I)

Table with 2 columns: Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi številkami and amounts ranging from 100 to 200,000.

Table with 2 columns: Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi številkami and amounts ranging from 100 to 200,000.

Dobitnik je bilo izzrebanih 109.220 ... 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500, 250, 100, 50, 20, 10, 5, 2, 1, 0,5, 0,2, 0,1, 0,05, 0,02, 0,01.

PREMALO SODELOVANJA

Tu gre predvsem za sodelovanje med strelsko in ostalimi športnimi mariborski organizacijami...

GLAVNA SKRIB: VAJE Z VOJAŠKO PUŠKO

Mariborske strelce vsekakor najbolj teži pomanjkanje finančnih sredstev. Zato jim je z dotacijo pomagal mestni ljudski odbor...

KAJ RAZKRIVAJO STEVILKE?

Med 27 mariborskih strelskih dručinami jih je 17 v industrijskih in drugih podjetjih...

GORENJSKI SMUČARJI OD 1914 DO DANES

»Drenovci« so začeli...

Kljub temu, da so v Sloveniji najprej smučali v Loški dolini in na Bliokah...

15. FEBRUARJA 1914 - PRVA SMUČARSKA TEKMA V SLOVENIJI

Po prvi interni tekmi, pri kateri so sodelovali samo tečajniki prvoga tečaja...

20. FEBRUARJA 1921 PRVO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Takoj po prvi svetovni vojni so je pri nas smučarski šport zelo razvil in smo 20. februarja 1921 dobili prva državna smučarska prvaka...

SAHOVSKO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Gligorič še zmeraj vodi

Prvi poraz Matanovića in prva zmaga Milica

Novi Sad, 11. febr. (Tanjug.) Rezultati VIII. kola: Bogdanović-Janošević prekinjeva (sila cilijanka), Rabar-Matulović remi v 12. potezi...

Lajos Segi

Položaj je za Karaklajića teoretično boljši. Bogdanović ima v partiji proti Janoševiću kmeta več, vendar je njegovo upanje na zmago zelo majhno.

Visoka zmaga Dravograda

Pred kratkim je bil v Dravogradu dvojni med najmočnejšima šahovskima enotama Koroske - Koroskim šahovskim klubom iz Dravograda...

PLENUM ZBORA KOSARKARSKIH SODNIKOV

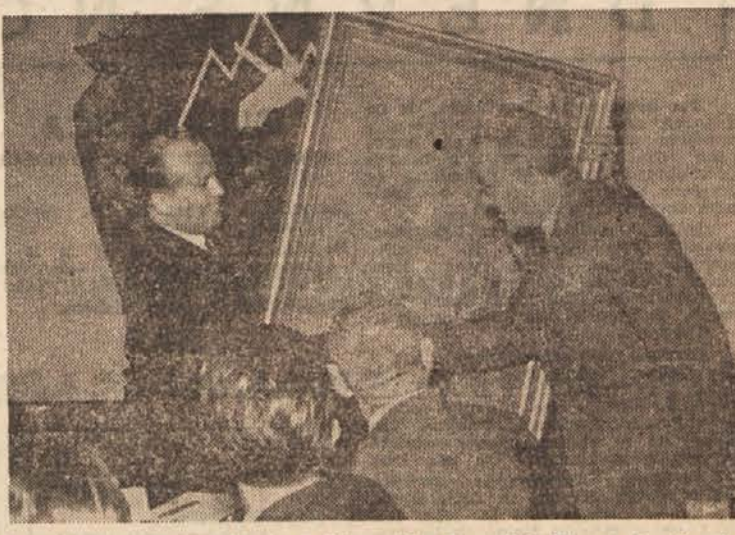
Premalo sodnikov izven Ljubljane

Pred kratkim so imeli košarkarski sodniki svoj plenem, na katerem so kritično pregledali delo v prednjem letu.

Največji problem je v tem, da so sodniki neenakomerno razdeljeni po Sloveniji. Od 34 jih ima največ Ljubljana (kar 26) v Mariboru jih je sedem in v Celju samo eden.

Nova turneja »Haarlem«

Sloveče črnsko košarkarsko moštvo »Harlem Globetrotters« bo konec maja odšlo na tri mesece trajajočo turnejo po Evropi in Afriki...

Predsednik Zveze športov Slovenije Leopold Krese izroča inž. Stanku Bloudku spominsko darilo za njegovo plodno delo na športnem področju

Inž. BLOUDEK - 65-letnik

Ing. Stanko Bloudek je sinoči v krogu svojih športnih sodelavcev praznoval 65-letnico rojstva.

saj so področja, kjer se uveljavlja, zelo različna. Bil je telovadec in aktiven športnik ter športni organizator, kar je ostal tudi potem, ko je že imel sloves v inženirskem poklicu in je športni vzgojitelj še danes.

Pisati o Stanku Bloudku ni težko. Na vsakem koraku vidimo sadove njegovega dela in prizadevanosti. Težko je za najti težišče jubilarne ustvarjalnosti.

III. ZLETA GORENJSKIH SMUČARJEV NI BILO

Letos so se gorenjski smučarji pripravljali na III. smučarski zlet, kjer bi preko 10.000 mladih smučarjev obeh spolov nazado smučali, trenirali in tekmovali.

III. ZLETA GORENJSKIH SMUČARJEV NI BILO

Bloudkovo športno uveljavljanje se je začelo v Sokolski telovadnici. Kmalu je postal slovenski prvak v metu diska in v umetnem drsanju. Prvi je prinesel k nam nogometno žogo, žogice za namizni tenis in dvigalne uteži za težke atlete.

Kakor vse zavedne aktiviste, so okupatorji zaprli tudi ing. Stanka Bloudka, ki se je ukvarjal s konstrukcijo letal in strelnega orožja brez poka.

Ulepljen smučarskega tečaja v Bohinju leta 1914. Številko 1 ima »Ulepljen smučarskega športa« Badjura, številko 3 Robič E. (prvi prvak), številko 6 Klančnik. Smučali so po sistemu Zdarsky z eno palico

Kajiro, 11. febr. (AFP). Na svoji turneji po Egiptu je zagrebški Dinamo izgubil z domačim »Zamalekom« z rezultatom 2:3 (0:1).

NOGOMET Partizan bo gostoval v ZSSR

Nogometno moštvo Partizan je bilo povabljeno na gostovanje v ZSSR. Osemindvajseterata junija naj bo gostovalo v Leningradu...

HOKEJ NA LEDU Spremembe pred svetovnim prvenstvom v hokeju na ledu

Bonn, 2. febr. Italijanska federacija za hokej na ledu je prekinila svojo prijavo za udeležbo na A turnirju svetovnega prvenstva...

KDO BI BIL TO POT NAJBOLJŠI?

V tehkih bi vsekakor »učenec« iz šole Lovra Zentur bil med najboljšimi. V alpskih disciplinah bi mladi Tričkan imeli težko borbo s Kranjcami in Jeseničani...

ZENSKE - PROBLEM št. 1

Nikjer pa ne posebejmo zadostno skrbi vsrgji ženskega smučarskega naraščanja, z izjemo Kranja in Jesenice.

Kravec in Stupica finalist

Z enajstim kolom propagandnega šahovskega turnirja Mestnega šahovskega odbora Ljubljana je bilo uspešno zaključeno borbeno tekmovanje mojstrskih kandidatov in I. kategorij.

Na 13 moških moštvo borilo za vstop v finalni del prvenstva, ki bo 8. in 9. marca na Jesenicah.

POLFINALNO MOSTVENO PRVENSTVO SLOVENIJE V NAMIZNEM TENISU

Kočevje in »Ljubljana« favorita

Danes in jutri bodo v Ljubljani zanimive borbe na namiznoteniškem turnirju za mostveno prvenstvo Slovenije.

VESTI IN DOGODKI

Tudi Dinamu se je ustavilo

Kajiro, 11. febr. (AFP). Na svoji turneji po Egiptu je zagrebški Dinamo izgubil z domačim »Zamalekom« z rezultatom 2:3 (0:1).

NOGOMET Partizan bo gostoval v ZSSR

Nogometno moštvo Partizan je bilo povabljeno na gostovanje v ZSSR. Osemindvajseterata junija naj bo gostovalo v Leningradu...

HOKEJ NA LEDU Spremembe pred svetovnim prvenstvom v hokeju na ledu

Bonn, 2. febr. Italijanska federacija za hokej na ledu je prekinila svojo prijavo za udeležbo na A turnirju svetovnega prvenstva...

Uspela turneja mladih Jeseničanov

Mlado moštvo »Jesenice« Vidmar, Stana, Logar in Ličič je pred kratkim gostovalo v Avstriji. Kljub temu, da je bil to prvi nastop mladih Jeseničanov...

V Celovcu so nastopili proti koroski mladinski reprezentaciji ter jo premagali z rezultatom 9:4. Moštvo KAC so premagali z rezultatom 9:3, a PSV Celovec, v katerem je nastopil tudi prvak Koroske...

Spaski novi sovjetski velemojster?

Na vsoevzvoznem turnirju mojstrov in kandidatov v Leningradu je zmagal mladi ne Spaski. Spaski je dosegel tudi najboljši posamezni uspeh na letošnjem mladinskem mostvenem prvenstvu v Leningradu.

Na polfinalnu sta velika favorita Partizan - Kočevje in ZNTK Ljubljana.

D NE V N E N O V I C E

Vse hišne svete obveščamo, da bo v torek dne 15. t. m., objavljeno v uradnem glasilu Ljubljanskega dnevnika »Glasnik« navodilo o plačilu prometnega davka in dohodnini za izvršena dela in usluge ter o socialnem zavarovanju hišnikov.

DSIT — podružnica za Ljubljano, obvešča vse iznajetnike in tehnične strojne stroke, da bo redni letni občni zbor dne 13. febr. ob 9.30 v Trgovinski zbornici LRS. Beethovenova 10. Vabimo k čim večji udeležbi. — Odbor.

Članom »Filatelističnega kluba Ljubljana«. Redni letni občni zbor bo dne 20. februarja t. l. ob 9. uri dopoldan v običajnim dnevnim redom v klubskih prostorih. Vabimo vse člane, da se obnega zboru udeležijo in poravnajo članarino za leto 1955.

Aeroklub »Ljubljana« sporoča vsem svojim članom in prijateljem, da ima v nedeljo dne 13. febr. 1955 ob 9. uri v dvorani Doma sindikatov, Mišičeva 22. svojo redno letno skupščino. Za člane udeležba obvezna, ostali vjudno vabjeni!

Knjigovodski tečaj, katerega namen je usposobiti za dopisovanje knjigovodje za praktično delo, se prične s 1. marcem. Tečaj organizira Ljudska univerza v Ljubljani, Cankarjeva 5/III, s sodelovanjem priznanih strokovnjakov praktikov. Posamezniki, podjetja in ustanove, ki se za tečaj zanimajo, zahtevajte prospekt s potrebnimi navodili do 15. t. m.

Klub ljubiteljev športnih pesov vabi člane in prijatelje na svoj občni zbor, združen z interno klubsko zabavo s plesom, ki bo v soboto, dne 12. februarja v Domu vojnih študentov (zraven starega Tislerja), Ljubljana, Kolodvorska 22. Začetek ob 19.30.

Slovenska filharmonija je z 9. februarjem zaključila rok za prijave glasbenih umetnikov in skladateljev ter bo naknadne prijave mogla upoštevati šele v naslednji sezoni. — Uprava Slovenske filharmonije.

JELA sol kot dodatek kopeli dela čudeže. Popolnoma preprosti si po kopeli, če si dodal vodi JELA sol. Dobi se v drogerijah in parfumerijah.

KONCERTI

Elezar de Carvalho iz Brazilije dirigira v ponedeljek 14. t. m. za rumeni abonma. Solisti Melita Lorković in Nada Vidmarjeva. Na sporedu Mahlerjeva I. simfonija, Lisztov koncert za klavir in orkester v Esduru, Villa Lobosa »Bachiana Brasileira« (sopran solo), De Falle »Triloginik«. Vstopnice od 300 din nazadol.

V torek, 15. t. m. ponovitev koncerta narodne pesmi v izvedbi moškega zbora Slovenske filharmonije. Dirigira Jože Ranc. Na sporedu priredbe Adamca, Marolita, Mirka, Pahorja, Pavliča, Simonitja, Svare in Tomca. Vstopnice od 150 din nazadol.

Umrlj so v Ljubljani

Jevc Marijeta, gospodinja. Pogreb bo danes ob 14.30 na Zalanh.

Naznanjamo žalostno vest, da se je smrtno ponesrečil naš tovariš

JOŽE ŠKOBERNE

poštni uslužbenec

Pogreb bo v soboto 12. februarja 1955 ob 16. uri na Celjsko pokopališče. Drugega in zvestega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Uprava, upravni odbor, Zveza komunistov in sindikalna podružnica pošte Ljubljana 2.

Nenadoma nas je zapustila v 68. letu starosti naša najdražja mama, babica, sestra, teta in tašča

PAVLA GOLOB, roj. Plamberger

Pogreb ljubljene pokojnice bo v nedeljo, 13. t. m. ob 15. uri iz Jožefove mrliške veže na Zalanh.

Ljubljana, Šoštanj, Kočevska Reka, 11. februarja 1955

Zalujoči otroci: Rozka Kolar, Franci, Anči Rozman, Marija Zihert in Pavla z družinami, vnuki in vnujke, sestri Milka in Lina, brat Lojze in ostalo sorodstvo.

Hotel

ROMAN

VICKI BAUM

Sangaj

76

Vse je bilo čisto drugače, kakor si je predstavljal Frank; ameriške ulice s trgovinami, bari, tramvaj in mnogimi, mnogimi avtomobili; po teh ulicah je valovila množica ljudi vseh ras in barv, raj strpnosti in dobre volje. Peljali se niso k hiši na griču, marveč ven v Waikiki, mimo velikih hotelov in dalje po cestah med vrtovi, zavili so v drevored in prispeli do hiše z vrtom, ki je segal tja do obale. Morje je ležalo z belimi hrbiti valov med upog-njenimi, sivimi debli palm. Mamo je ves čas govorila s svojim globokim, goltnim glasom in držala roko kar naprej na Frankovi rami; kdaj pa kdaj ga je prišla čvrsteje in ga nežno stresla, da bi dala besedi večji poudarek. Frank, vajen nadzirane suhosti gospe Henleyjeve, je bil prvi hip osupnil spricho debelosti svoje matere. V njegovem spominu je živala Mamo kot mlada, vitka žena, ki je jahala in pvala ko sam vrag. Sama je zbijala šale na račun svoje maščobe, in če se je smejala in govorila, je bila čedalje mlajša in tanjša, dokler ni postala takšna, kakršno je videl v sanjah.

Na teraso je prišel sivolas Kitajec in se priklonil. »Aloha, Master, Missie zelo vesel, Aloha!«

»Fong!« je vzkliknil Frank in stisnil staremu kuharju roko.

»Fong je kriv, da sem tako debela,« je dejala Mamo, in že spet so drsele solze po njenem nasmejanem obrazu. »Dež od Wai alea lea,« je rekel Ingram. »Pride vsake četrt ure, hkrati pa sije sonce.«

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 12. febr. ob 20: Goldoni: »Lažnik«. Abonma D.

Nedelja, 13. febr. ob 16 in 20: B. Shaw: Fyngallon. Gosťovanje ljubljanske drame v Skofji Loki.

Ponedeljek, 14. febr.: Zaprtlo.

OPERA

Sobota, 12. febr. ob 19.30: D. Svara: »Prešeren.« Izven in za podelželje.

Sobota, 12. febr. ob 20: Goldoni: »Lažnik«. Abonma D.

Nedelja, 13. febr. ob 16 in 20: B. Shaw: Fyngallon. Gosťovanje ljubljanske drame v Skofji Loki.

Ponedeljek, 14. febr.: Zaprtlo.

SPREMEMBA VOZNEGA REDA

AVTOBUSNI PROMET — CELJE bo 14. februarja 1955

preusmeril promet na progi

KOZJE—SENOVO—BRESTANICA—KRŠKO

po novi cesti Mali Kamen—Senovo po tem voznem redu:

Odhod	5.30	12.30	Kozje	Prihod	9.25	18.35
	6.30	13.30	Senovo		8.28	17.35
	6.47	13.47	Brestanica		7.55	14.30
Prihod	7.00	14.00	Krško	Odhod	7.40	14.15

Istočasno spreminjamo red vožnje lokalne avtobus. proge

SENOVO—KRŠKO

Odhodi	4.30, 6.30, 9.00,	Senovo	Prihodi	5.34, 8.35, 14.45,
	13.30, 16.00, 18.00			17.40, 19.29
Prihodi	4.44, 6.46, 9.14,	Brestanica	Odhodi	5.20, 8.10, 14.31,
	13.46, 16.14, 18.14			17.20, 19.15
Prihodi	7.00, 14.00	Krško	Odhodi	7.40, 14.15

SENOVO—SEVNICA

vozi samo ob ponedeljkih, četrtnih in sobotah

Odhod	8.00	Senovo	Prihod	14.45
	8.14	Brestanica	Odhod	14.31
	8.45	Sevnica	Odhod	13.50

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža

Sobota, 12. febr. ob 20: Norman Krasna »Jon v zadregi«. Izven.

Nedelja, 13. febr. ob 15: K. Brenkova: »Najlepsa roza«. Izven.

Ob 20: John van Druten, »Grlice glasa«. Izven.

Ponedeljek, 14. febr. ob 19.30 in 21.15: Bernard Shaw: »Don Juan v peklu«. Gosťovanje dramskega kvarteta Radio Beograd. Razprodano.

Torek, 15. febr. ob 20: Eduardo De Filippo: »Filumena Marturano. Red Torex večerni. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 12. febr. ob 20: Norman Krasna »Jon v zadregi«. Izven.

Nedelja, 13. febr. ob 15: K. Brenkova: »Najlepsa roza«. Izven.

Ob 20: John van Druten, »Grlice glasa«. Izven.

Ponedeljek, 14. febr. ob 19.30 in 21.15: Bernard Shaw: »Don Juan v peklu«. Gosťovanje dramskega kvarteta Radio Beograd. Razprodano.

Torek, 15. febr. ob 20: Eduardo De Filippo: »Filumena Marturano. Red Torex večerni. Vstopnice so tudi v prodaji.

VESTI IZ MARIBORA

Dežurna lekarna: Sobota, 12. febr. lekarna »Planinka«. Glavni trg 20.

KINO

PARTIZAN: amer. film »Stalag 17«. UDARNIK: Angleški film »Sinovi Mateja«. POBREŽJE: italijanski film »Pot upanja«. STUDENCI: amer. film »Stalag 17«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sobota, 12. febr. ob 19.30: Patrick: »Čajnica«. Za sindikate.

Nedelja, 13. febr. ob 15. Twain-F P. Blaž: »Kraljevič in berač«. Izven.

Ob 19.30: Domtzer: »Kapljičice za ljubezen«. Izven. Gosťuje Janez Lipušček.

Rodile so: Rozalija Vežjak 34 let, gospodinja — Draga; Ida Kostanjevec, 24 let, delavka — Nado; Stanislava Benko, 20 let, gospodinja, Vukovski vrh — Branka; Darinka Rudj, 25 let, telefonistka — Miroslava; Ljudmila Hauptmann, 33 let, gospodinja — Ksenija; Kristina Šrabi, 26 let, delavka, Ruz — Darinka; Anica Bežjak, 23 let, gospodinja — Janeza; Helena Mohorč, 28 let, gospodinja — Danica; Zorana Klepeč, 22 let, bolničarka — Ksenija; Marija Seljak, 27 let, delavka — Justina; Marija Pavlič, 30 let, gospodinja, Poličane — Borisa; Ljudmila Oreški, 22 let, gospodinja, Zg. Bistrica — Ireno; Marija Perko, 25 let, smailika — Marico; Antonija Ambrož, 23 let, predica — Vero; Frančiška Marja Pavc, 22 let, poljska delavka, Limbuš — Jožico; Martina Požar, 25 let, nameščenka — Darjo.

Umrlj so: Marija Veber, 68 let, učiteljica v pokouju; Marija Maučnik, 67 let, gospodinja; Branko Šrami, 63 mesecev, sin strojnega ključavnika.

Fani Potocar, 51 let, gospodinja; Justa Božič, 30 let, rezkar; Janko Zinkovič, 1 mesec, sin organa LM; Franc Ritter, 62 let, nameščenec; Jakob Klančec, 68 let, vrtnar; Andrej Milnarčič, 65 let, upokojenec; Jakob Korosec, 29 let, kmečki delavec; Neža Borovnik, 66 let, gospodinja.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 13.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00—6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — vmes ob 6.30 Pregled tiska — 6.30 Pred mikrofonom so štirje fantje in Veseli godci — 7.10 Jutranijski orkestralni spored — 7.30 Gospodinjinski nasveti — 7.40—8.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 11.00 Radijski kolektor — 11.05 Glasbena medigra — 11.15 Pisan drobšč za ponirje — 11.35 Mali koncert — Ludwig van Beethoven: Karoljan, uvertura, Wolfgang Amadeus Mozart: Koncert za fagot in orkester v B-duru — 12.00 Kmetijski nasveti — 12.10 Slovenske narodne pesni — Tri Polonce in baritonist Mišo Gregorin (Prenos iz Maribora) — 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.00 Okno v svet: Francosko-libijski spor o Fezzanu — 13.10 Opojdanski koncert — E. Grieg: Lirična suita, A. Borodin: V stepah srednje Azije, E. Grieg: Koncert za klavir in orkester v a-molu — 14.00 Uradni listov — 14.10 Melodije za razvedrilo — 15.15 Lalka glasba — 15.30 Tečaj esperantskega jezika — 19. lekcijska — 15.40 Slovenska narodna glasba (Prenos iz Zagreb) — 16.00 Glasbena medigra — 16.10 Utrinki iz literature: Pesmi Jo-

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 12. febr. ob 20: Budak-Filipič: »Klobčiči, ljudska veselolgra. Izven. Razprodano.

Nedelja, 13. febr. ob 16: Goerner: »Pepekka, pravljica igra z godbo, petjem in plesom popoidanska predstava.

Nedelja, 13. febr. ob 20, Budak-Filipič: »Klobčiči, ljudska veselolgra. Izven. Večerna predstava.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje tel. št. 32-860.

CELJSKE VESTI

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 12. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Hamlet«. Premierški abon.

Torek, 15. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Hamlet«. Abonma red torex in izven.

Sreda, 16. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Hamlet«. Predstava za sindikate.

Četrtek, 17. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Hamlet«. Abonma red četrtak.

Petek, 18. febr. ob 15: Shakespeare: »Hamlet«. I. solski abonma.

Sobota, 19. febr. ob 19.30: Shakespeare: »Hamlet«. Abonma red sobota (delavski) in izven.

Nedelja, 20. febr. ob 15 in 20: Norman Krasna: »John lubi Mary«. Gosťovanje v Ravnah.

Opozorjamo občinstvo, da je začetek večernih predstav »Hamleta« ob 19.30.

Na plakatih pomotoma objavljena nedeljska predstava, dne 13. februarja ob 15.30 odpade.

GIBANJE PREBIVALSTVA V CELJU

Rojenih: 25 dečkov in 24 deklic.

Poročili so se: Pavil Stjepan, gradbeni delavec in Marija Horvat, tkalka, oba iz Celja; Ernest Blažon, absolvent TVŠ iz Ljubljane in Maruša Boste, bančna uslužbenka iz Celja; Janez Bizjak, zidarski pom. iz Košnega in Pavla Dacar, kuharska pomočnica iz Celja; Zdravko Ivan, Smrkolj, pom. kem. mojster in Ana Julljana Imenski, nameščenka oba iz Celja; Slavko Jemežič, študent in Marija Okorn, blaginjska, oba iz Smarjete, obč. Rimske Toplice.

Umrlj: Bražnik Elizabeta, gospodinja iz Celja, stara 77 let; Ana Kosak, poljedelka iz Hraštja, obč. Loka pri Zussnu, stara 20 let; Zofija Lipičnik, nameščenka iz Ljubljane, stara 39 let; Antonija Pirč, gospodinja iz Celja, stara 80 let.

DUŠANA

spremili na zadnji poti, mu pokloniti cvetje in nam izrekli sožalje, naša prisrčna zahvala.

Izdrija, 6. februarja 1955.

Sonja in Vlado Miklošič

Mamo je stala pokraj Franka, ko se je slekel in stopil pod prho, ga gledala, vpraševala in tipala, da bi dognala, kakšnega kova je njen sin. Spravila ga je v posteljo, obsedela pri njem in gledala, kako je zaspal. »Ti spiš s kolmi pod brado; ali veš, kaj to pomeni?« ga je vprašala pri zajtrku na terasi. »Da se ti toži po materini,« je odgovorila sama in mu pripravila papayo!.

»Morda...« je dejal Frank v zadregi. Če je hrepenel po materi, ne da bi vedel, jo je imel zdaj več ko dovolj.

Sončenje, plavanje, ježa, jahanje na valovih, lenuharjenje, plesanje, nebo, oblaki, luna, zvezdni utrinki, šumenje morja, jutranji vetrčič, sončni zaton, pesek, školjke, palme, cvetje: vonj, sij, sreča. Mamo je razkazovala svojega lepega sina in prirejala zanj svečanosti. Videti je, da prihaja z otokov, govorili vsi. Bil je visoke, krepke postave in zlatenastorjave kože. »Meni je podoben,« je trdila Mamo ponosno, čeprav je nisi nikoli videl brez japonskega papirnatega senčnika, kajti hotela je biti bela.

Barva je imela na Havajih manjšo vlogo kakor kjerkoli drugje na svetu. Belci in Hovi? so bili neločljivo pomešani s prvotnimi prebivalci in medsebojno poročeni. Kitajci, Portugalci, Korejci, Filipinci, ki so jih pripeljali sem odgonski, ker Havajci niso bili sposobni za delo na plantažah, so se pomešali med seboj brez pomisleka, in na svet so prišli čudni človeški tipi. Samo Japonci so ostali sami zase, marljiv, snažen srednji sloj, pošten in delaven, čist, varčen in priden. Imeli so trgovine in gostilne, bili so zelo dobri obrtniki in najboljši prvi delavci na sladkornih plantažah; njihova zala dekleta so hodila na univerzo ali pa so služila za sobarice v bogatih hišah Hovov. Razumele so se s svojimi smrtnimi sovražniki Korejci in Kitajci. Stari so živeli po japonskih običajih, mladi so bili že Američani.

Plod istoimenskega drevesa iz vrste karikacej, zelo razširjeno, naši meloni podobno tropsko sadje.

Narod malajskega porekla.

žeta Smita — 16.30 Zeleni ste — poslušajte! — 17.10 Glasbene uganke — 18.00 Jezikovni pogovori — 18.15 Pesmi za naše male — 18.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — Slavko Faust: Röntgenski žarki in njihova uporaba v tehniki in znanosti — 18.40 Igra tamburaški orkester p. v. Matka Siljakovića — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave — 20.00 Pisan sobotni večer — a) Podgorica občet; b) Za ples in razvedrilo — 22.15 Igra kvartet Jure Robčnik — 22.30—23.00 Oddaja za naše izseljence na valu 327.1 m — 22.15—23.00 UKV program — 23.00 Oddaja za tujino — na valu 327.1 m (Prenos iz Zagreba).

VESTI IZ TRBOVELJ

Zdravniško dežurno službo ob sobote od 14. ure do ponedeljka do 7. ure opravlja dr. Marijan Kržišnik v splošni bolnišnici.

KINO

PARTIZAN: amer. film »Stalag 17«. UDARNIK: Angleški film »Sinovi Mateja«. POBREŽJE: italijanski film »Pot upanja«. STUDENCI: amer. film »Stalag 17«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sobota, 12. febr. ob 19.30: Patrick: »Čajnica«. Za sindikate.

Nedelja, 13. febr. ob 15. Twain-F P. Blaž: »Kraljevič in berač«. Izven.

Ob 19.30: Domtzer: »Kapljičice za ljubezen«. Izven. Gosťuje Janez Lipušček.

Rodile so: Rozalija Vežjak 34 let, gospodinja — Draga; Ida Kostanjevec, 24 let, delavka — Nado; Stanislava Benko, 20 let, gospodinja, Vukovski vrh — Branka; Darinka Rudj, 25 let, telefonistka — Miroslava; Ljudmila Hauptmann, 33 let, gospodinja — Ksenija; Kristina Šrabi, 26 let, delavka, Ruz — Darinka; Anica Bežjak, 23 let, gospodinja — Janeza; Helena Mohorč, 28 let, gospodinja — Danica; Zorana Klepeč, 22 let, bolničarka — Ksenija; Marija Seljak, 27 let, delavka — Justina; Marija Pavlič, 30 let, gospodinja, Poličane — Borisa; Ljudmila Oreški, 22 let, gospodinja, Zg. Bistrica — Ireno; Marija Perko, 25 let, smailika — Marico; Antonija Ambrož, 23 let, predica — Vero; Frančiška Marja Pavc, 22 let, poljska delavka, Limbuš — Jožico; Martina Požar, 25 let, nameščenka — Darjo.

Umrlj so: Marija Veber, 68 let, učiteljica v pokouju; Marija Maučnik, 67 let, gospodinja; Branko Šrami, 63 mesecev, sin strojnega ključavnika.

Fani Potocar, 51 let, gospodinja; Justa Božič, 30 let, rezkar; Janko Zinkovič, 1 mesec, sin organa LM; Franc Ritter, 62 let, nameščenec; Jakob Klančec, 68 let, vrtnar; Andrej Milnarčič, 65 let, upokojenec; Jakob Korosec, 29 let, kmečki delavec; Neža Borovnik, 66 let, gospodinja.

VESTI IZ JESENIC

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 12. febr. ob 19.30: Norman Krasna: »Draga Ruth«. Red premierški.

Nedelja, 13. febr. ob 19.30: Norman Krasna: »Draga Ruth«. Red I. Režija: Marjan Stare (debut). — Scena Bojan Cebulj.

Kvalificirane pletilje in šivilje sprejememo »ANGORA«

TOVARNA PLETENIN LJUBLJANA, Emonska 2 546

DELAVSKI SVET

ZREBČARNE »KRIVAJA«

STARA MORAVICA razpisuje natečaj za veterinarja

Plača po tarifnem pravilniku ali sporazumu. Stanovanje je zagotovljeno. — Nastop službe takoj. — Ponudbe pošljite na gornji naslov 7502

LESNO PREDLOVALNO PODJETJE KZ PREVALJE

s sedežem v Prevaljah, razpisuje delovno mesto lesnoindustrijskega tehnika

z dovršeno srednjetečniško šolo in znanjem mizarske stroke. Plača po tarifnem pravilniku ali sporazumu. Prednost imajo samci. Poravnubo z življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja pošljite na gornji nas

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SLOGA«
Finski film
»Bela košuta«
Tehnik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Mirjami Kousman in Kalervo Nissila. Ob 10 matineja avstrijskega filma »Hanerk«. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje. Za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »SOČA«
Avstrijski film
»Hanerk«
Tehnik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 13 dalje. V glavni vlogi Hanerk Matz in Paul Hörbiger.

KINO »UNION«: Zaprt.
KINO »KOMUNA«: amer. film »Dvojno življenje«. Tehnik: film. nov. 6. Predstave ob 15, 17, 19 in 21 uri. V glavnih vlogah: Ronald Colman, Shelley Winters.
KINO »LITOSTROJ«: angleški film »Sredami čez kontinent«. Predstave ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.
JESENICE »RADIO«: ameriški film »Sampion«. Predstavi ob 18 in 20.
— »PLAYZ«: francoski film »Po-

vest ljubezni«. Predstavi ob 18 in 20.
CELJE »UNION«: finski film »Poročni venec«. Predstavi ob 18 in 20.
— »DOM«: amer. film »Stalag 17«. Predstavi ob 18 in 20.
KRANJ »STORŽIC«: finski film »Poročni venec«. Predstave ob 17, 19 in 21. Ob 15 predvaja Kinoteka risane filme (8 filmov). — »SVOBODA«: premiera nemškega filma »Strup v živalskem vtus«. Predstavi ob 18 in 20.
PTUJ: ameriški barvni film »Ljubljana iz New Orleansa«.

KINO »TRIGLAV«
Premiera angleškega filma
»Inšpektor je tu«
Tehnik. Režija Guy Hamilton. V glavnih vlogah Alastair Sim, Olga Lindo in Arthur Young. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »ŠIŠKA«
Premiera angleškega filma
»Inšpektor je tu«
Režija Guy Hamilton. V glavnih vlogah Alastair Sim, Olga Lindo, Arthur Young. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

»INTERCOMMERCE«

Beograd, Terazije 27-III
generalni zastopnik:
FORD AVTOMOBILOV
FIRESTONE GUM
IN KMETIJSKIH TRAKTORJEV
Fordson Mayor z vgrajenimi motorji, Ford Diesel s 4 cilindri in Perkins diesel s 4 in 6 cilindri
ANSALDO-FOSSATI traktorji TCA-60, TCA-70 in AF-8 z vgrajenimi motorji — Alfa Romeo 430, 1623, 1624
Kmetijci in šoferji, nabavljajte originalne rezervne dele v naših prodajalnah:
v Beogradu, Ulica 29. novembra 1, tel. 29-934
v Novem Sadu, Železniška ulica 25, tel. 40-49
v Zagrebu, Martičeva 51, tel. 23-427
7504

VSEM SVOJCEM PADLIH TALCEV IN VOLIVCEM KONJSKE OBCINE
CESTITA K OBCINSKEMU PRAZNIKU

**LJUDSKI ODBOR
MESTNE OBCINE
SLOVENSKE KONJICE**

540

SPREJMEMO verzirano
**restavracijsko kuharico
ali kuharja**
z večletno prakso
Naslov v podružnici Ljudske pravice v Mariboru
M-137

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
razpisuje naslednja delovna mesta:
vnknjiževalca
pogoj: Dovršena ekonomska srednja šola
števca
pogoj: mala matura
dva akviziterja
za območje mesta Ljubljane
Pismene ponudbe z življenjepisom in navedbo dose-
danje zaposlitve dostavite tajništvu Mestne hranilnice
ljublanske do 19. t. m.
545

Oglašujte v našem listu!

Na osnovi sklepa skupščine za-
družnikov z dne 1. januarja 1955
in v soglasju z Okrajnim ljudskim
odborom razglasamo

LIKVIDACIJO
kmečke delovne zadruga
»MILAN BLAGOJEVIČ«
v Goloboku, okraj jasiški
(Smederevska Palanka)
Pozivamo vse upnike, da pri-
javijo svoje terjatve, dolžniki pa
naj plačajo svoje dolgove v roku
30 dni od dneva objave tega ogla-
sa na tekoči račun 112-T-16.
Po tem roku bomo smatrali
knjižovodsko stanje za pravilno
in ne bomo priznali nobenih nak-
nadnih prijav.
Likvidacijska komisija
7491

Sprejememo:
več
**gradbenih inženirjev
in tehnikov**
z daljšo prakso pri gradnji in
projektiranju železnice
**šefa računsko-
gospodarskega
oddelka**
z izkušnjami v vodstvenih pos-
lih v investicijskih ustanovah
računsko osebje
za režiserje terenskih enot.
Ponudbe s pogoji pošljite
na naslov:
UPRAVA ZA GRADNENJE
PRUGE SARAJEVO—PLOČE
SARAJEVO
zgrada direkcije
Jugoslavenskih železnica
7289

Vojna pošta 8315, Zagreb
razpisuje
ofertalno licitacijo
za prodajo jeklenih, železnih, gumijastih, ploče-
vinastih, medeninastih, svinčenih, bakrenih,
duraluminijskih in drugih odpadkov za I. tri-
mesečje 1955
Odpadki so v raznih letalskih garnizijah.
Licitacija bo dne 23. februarja 1955 ob 9. uri v pisarni
Vojne pošte 9399 — Zagreb, letališče Borongaj.
Prodajni pogoji so na vpogled v Vojni pošti 9399 — Za-
greb, letališče Borongaj, vsak delovni dan od 7,30 do 14,30.
Pismene ponudbe je treba izročiti Vojni pošti 9399 —
Zagreb z označbo na kuverti »Ponudba za licitacijo« naj-
kasneje 15 minut pred določenim rokom za licitacijo.
Ponudnik mora pred licitacijo pri Narodni banki položiti
kavčijo v najmanjšem znesku 100.000 dinarjev ali pa ponudbi
priložiti garancijsko pismo.
318

**Okrajni zdravstveni dom
v Trbovljah**
razpisuje službena mesta
za Trbovlje:
ZDRAVNIKA ZA SEKTORSKO AMBULANTO 1
2 ZOBOTEHNIKA ZA ZOBNO AMBULANTO
2 BOLNIČARKI ZA SEKTORSKO AMBULANTO
LABORANTA(TKO) ZA LABORATORIJ INTERNE
AMBULANTE
ZDRAVNIKA ZA SEKTOR. AMBULANTO BEVSKO
DENTISTA ZA ZOBNO AMBULANTO BEVSKO
ZOBOTEHNIKA ZA ZOBNO AMBULANTO BEVSKO
za Hrastnik:
ZDRAVNIKA ZA SEKTORSKO AMBULANTO
DENTISTA ZA ZOBNO AMBULANTO
ZOBOTEHNIKA ZA ZOBNO AMBULANTO
T-25

INDUSTRIJA USNJA VRHNICA
proda:
15 komadov elektromotorjev
različnih izvedb, v jakosti od 0,5 do 23 1/2 KS
2 dinami 110 V
1 dinamo 220 V
Interesenti naj se oglasijo na naslov Industrija usnja,
Vrhnika
542

**BOLNIŠNICA ZA KOSTNO TBC V ŠEMPETRU
PRI GORICI**
kupi
PET JEKLENK ZA KISIK
po 150 atm.
Plača po najvišjih cenah
539

Na temelju določila 72. čl. Pravil podjetja raz-
pisuje upravni odbor
PAPIRNICE VEVČE
delovno mesto
glavnega računovodje
Pogoji za sprejem: Ekonomska ali pravna fakul-
teta z 10-letno prakso v računovodstvu ali vsaj eko-
nomska srednja šola z 10-letno prakso v istih poslih.
Plača po dogovoru. Družinsko ali samsko stano-
vanje zagotovljeno. Nastop službe 1. marca 1955. —
Ponudbe z dokazili strokovne izobrazbe in prakse s
strnjenim opisom dosedanjih zaposlitev naj reflektanti
posljejo na Papirnico Vevče, p. Ljubljana-Polje, ali
izroče osebno v tajništvu podjetja.
544

**RUDNIK SVINCA IN TOPILNICA
MEŽICA**
SPREJME
**več
rudarskih inženirjev**
BREZ ALI S PRAKSO
PLAČA PO TARIFNEM PRAVILNIKU. STANOVANJE ZAGOTOVLJENO. PISME-
NE PONUDBE Z ŽIVLJENJEPISOM POSLJITE NA UPRAVO PODJETJA
543

PODJETJE »TITO«
Vogošča pri Sarajevu
potrebuje:
STROJNE INŽENIRJE
GRADBENE INŽENIRJE
INŽENIRJA METALURGA
STROJNE TEHNIKE
GRADBENE TEHNIKE
USLUŽBENCE Z EKONOMSKO FAKULTETO ZA DELO V KOMERCIALNEM
ODDELKU IN KNJIGOVODSTVU
STROJEPISCE I. IN II. RAZREDA
USLUŽBENCE ADMINISTRATIVNE STROKE S SREDNJO STROKOVNO
IZOBRAZBO
VISOKOKVALIFICIRANE STROJNE KLJUČAVNICARJE ZA POPRAVILO
STROJEV
VISOKOKVALIFICIRANE KOVINOSTRUGARJE, KI SO DELALI V ORO-
DJARNAH IN DELAVNICAH ZA POPRAVILO STROJEV
VISOKOKVALIFICIRANE ELEKTRICARJE
VISOKOKVALIFICIRANE SAMOTERJE-ZIDARJE
VISOKOKVALIFICIRANE VARILCE ZA AVTOGENSKO IN ELEKTRIČNO
VARJENJE
VISOKOKVALIFICIRANE MIZARJE
Stanovanja za samske zagotovljena, medtem ko bomo za poročene priskrbeli stano-
vanja do meseca julija letos, dotlej pa plačamo dodatek za ločeno življenje. Plača po
sporazumu. Nastop takoj ali po dogovoru. — Ponudbe z obširnimi življenjepisom
posljite podjetju.
7498

»Ubežal sem strahotam Tujske legije«

Pripovedovan je bivšega legionarja Anthonyja Delmayna

Ko sem se pridružil Tujski legiji, ko sem oblekel znamenito in pestrobarvno uniformo pušavskega konjenika, sem domneval, da se mi je izpolnil sen, ki navdaja vsakega k pustolovščinam nagnjenega mladeniča.

Komaj 19 let mi je bilo, ko sem se — ne meneč se za opozorila, da utegne izbruhnit vojna — podal na pot, ki me je pripeljala na Srednji vzhod. Tam me je zalotila vojna.

Bil sem v Siriji, ko je izbruhnila vojna. Arčirali so me, ker sem bil tujec.

Ljudje, ki so me spravili za zapahe, so mi dali samo dve možnosti na izbiro: ali ostanem v ječi ali pa se priključim Tujski legiji in tako pomagam Franciji v boju proti Hitlerju. Seveda sem izbral Legijo.

NEUSPEL POBEG

Prvič sem skušal zbežati leto dni kasneje, Septembra 1940. Sva z nekaj biskviti, malo čokolade in s polno čutaro vode jaz in še nekaj tovariš pobegnili v puščavo, skušala ubežati za vselej službi in strahotam Tujske legije.

Znašla sva se iz oči v oči s smrtjo... Grozila nama je nagla in nasilna smrt od krogl častnikov Tujske legije ali arabskih bodal. Po drugi strani pa je prežala na naju počasna, samotna smrt, ko umiraš od žeje sredi 160 milj široke puščave, ki se razprostira med Sidj Bel Abesom in obalo.

Toda druge izbire takrat ni bilo. Bila je namreč nevarnost,

da bi mene in še sto drugih prostovoljcev iz Tujske legije po-

slalji v koncentracijska taborišča, na prisilno delo za Hitlerja.

Ko se je razširila po Sidj Bel Abesu, novica o Petainovi izdaji,

so nas legionarje iz vrst prostovoljcev razorozili in zaprli v neko gledališko dvorano. Okrog nas so stali straže z naperjenimi puškami, mi pa smo brez misli zrlili v zastave in pobeignili, toda vse je bilo vprašanje, ali se bomo izognili. V pičlih nekaj minutah nam je razložil, kako trpka bodočnost nas čaka. »Poslal vas bomo v kraj, kjer boste delali, je rekel ironično. »Vam ničvrednežem bomo dali krov nad glavo, obleko in hrano.«

Prvo noč v taborišču smo se razgovarjali, kako bi bilo, če bi se uprli in pobeignili, toda vse je kazalo, da ni upanja na uspeh skupne akcije.

Zato sva naposled z nekim tovarišem sklenila tvegati sama. Hodila sva ponoči, spala podnevi in tako sva izčrpana in žejna dospela do obale.

Toda najini upi so bili kmalu pokopani. Šest dni potem, ko sva zapustila Sidj Bel Abes, so naju zajeli maroški konjeniki.

Potlej sem v pol leta — od septembra 1940. do marca 1941. — doživel toliko grozot, da se zdaj, ko se jih spominjam, čudim, kako sem le mogel vse to preživeti. Mislim, da je edina stvar, ki me je še držala pri življenju, bila goreča želja po svobodi.

V Sidj Bel Abesu so naju s tovarišem vtaknili v zloglasno ječo. Legionarji so jo imenovali »predsoba peklač. Mislim, da je v »peklu bolje.

NA DVORISCU JETNISNICE

Upravnik ječe je bil neki napol blazen poročnik. Med šestnajstletnim službovanjem v Indokini je dobil vzdevek »Tonkinški norec«. Rekel nam je: »V tej ječi sem gospodar nad življenjem in smrtjo. Na tem področju in med temi zidovi sva bog in jaz vrhovna poveljnika.«

Pomen tistega vzdečka »Tonkinški norec« smo spoznali ta-

ANEKDOTE

ČEMU TOLIKO KROGEL?

Ko je znan zdravnik prof. Peter Franke umiral, se je kakih sedem ali osem zdravnikov trudilo, da bi mu podaljšali življenje. Umirajoč se jim je kar naprej zahvaljeval, nazadnje pa jim je povedal

»Nikar ne me stiskaj k sebi, saj bodo ljudje mislili, da nisva poročena.«

koj po prihodu. Skupaj z ostalimi ubezniki so nas postrojili na dvorišču jetnišnice in nam ukazali, naj se slečemo. Stali smo nagi pod žgočim afriškim soncem.

Neki narednik se je zadržal na nas: »Vi smrdite umazani, umiti vas bo treba. Naprej, hitro. Po dva v vrsti, Hitreje! Tecite!«

Gnal nas je okoli dvorišča do neke mlake. Ko sem se malo obotavljal, videč umazano, ki je plaval po mlaki, je narednik to opazil, me zgrabil za vrat in mi potisnil glavo v mlako. »Lezite! Očedite si vaše posvinjane glave!« je kričal in znova in znova potiskal mojo glavo v sluznato blato.

Da bi se posušili, so nam ukazali teči okrog dvorišča. Sluz je tekla po moji koži in vtem ko sem tekal, se je blato posušilo na meni.

(Konec jutri)

Kraljevsko družino kritizirajo

»Daily Mirror« očita njenim članom, da lenuharijo

Londonski »Daily Mirror« je vzel ob koncu lanskega leta na piko angleško kraljevsko družino. Ta časnik je v Angliji znan po odporu proti monarhiji. Članom kraljevske družine očita, da premalo dela, da se ukvarjajo z različnimi malenkostmi, ki nikomur ne koristijo. V nekem članku je »Daily Mirror« kar odkrito vprašal, kaj kraljevska družina sploh počneja. In na to vprašanje je odgovoril kar sam. Člani kraljevske družine lenuharijo, je bilo rečeno v članku, in zapravljajo čas s postajanjem po železniških peronih, z medsebojnimi vjudnostnimi obiski in pokloni. Osem ali devet članov kraljevske družine opravlja delo, ki bi ga s lahkoto opravili trije, če bi delali nekoliko pametneje. Kritika »Daily Mirrora« gre tako daleč, da očita malemu princu Charlesu, da se je dal že

večkrat fotografirati oblečen neprimerno in proti modnim predpisom.

Odmev tega napada je bil nenačuden in značilen za angleške razmere. Več dni zapored so bili vsi telefoni v Buckinghamski palači zasedeni, na tisoče lojalnih državlja-

trpi. Zopet drugi pripisujejo krivdo kraljici, češ da ovira svojo sestro, da ne more slediti glasu svojega srca.

Zanimivo je, kako so člani kraljevske družine sprejeli kritiko »Daily Mirrora«. Vojvoda Edinburški si je ondan ogledal neko tovarno v Birminghamu in ko je govoril pred delavci in uslužbenci, je rekel: »Dame in gospodje, saj že veste, kaj delam: lenuharim.«

MALI LEKSIKON

Koliko je v naši državi obrtnih obratov? Kakšna snov je jantar in kje ga najpč? Katero dekle opeva pesem »Marija na Prkosimaj«?

V naši državi imamo 113.733 obrtnih obratov z 299.886 zaposlenih moči, kar pomeni povprečno 2,5 zaposlenega oseba na en obrat. Največ obrtnih na en obrat je v Srbiji, in sicer obratov je na avstrijskem 56.089, dalje na v. Hrvaškem 27.725, v Sloveniji 14.792, v Billi 7.925, v Makedoniji 7.208, in v Črni gori 933. Največ obratov obrtnih obratov za predelavo tekstilij, in sicer 23.733, za predelavo mesa 21.159, za predelovanje usnja in gume 15.494, živinskih 11.053, gradbenih 9.119, kemijskih 3.091, električnih 2.000, za predelavo papirja 262, grafičnih pa 12.

Jantar je okamenela fosilna borova smola, izvirajoča iz geološke dobe terciarja. Njena domovina je Vzhodna Prusija, kjer so na sipinah ob Baltičkem morju njena glavna ležišča. Jantar je bel, modrikast, s črnimi in sivimi vključitvami, največkrat pa svetlorumena ali rdečkastorjava. V njem se jantaru lahko vidimo rane okamenelozuželke in poglani, ki je obrtba in oblikoval. Jantaru so cenili že v starih časih. Izdelke iz njega najhujše za uporabljal za nakit in razno okraske. Ze za področje Rene trgujejo v 12. stoletju se brih 1500 let. V 12. stoletju je znanstveni Prusiji razvila obrt umetniške obdelave jantarna.

»Marija na Prkosimaj« je ena najlepših pesmi književnika Branka Čopića. Vnjej opeva Marijo Bursac, ki je leta 1943 v boju za Prkosimaj padla kot bomba. O njeni hrabrosti so zgovorili ljudje daleč naokrog. Marija je na Prkosimaj na čelu nemške vrste bombe v dva nemška bunkerja. Med napadom na tretji bunker pa jo je ranila mina in podlegla. Je rojena v Mariji Bursac se je rodila v Kameneh pri Drvaru pred 41 leti, v partizane je prišla leta 1941, ko ji je bilo 17 let. Padla pa je stara 19 let. Pred vojno je bila pastirica. Bila je prava ženska, razglašena za narodnega heroja.

KRATEK ODGOVOR

V odgovoru na vprašanje v davčni okrožnici: »Ali delite s kom svoj zaslužek?« je Bernard Shaw napisal: »Da, z mojim davčnim eksekutorjem.«

ANATOLE FRANCE IN TASČA

Slavni francoski romanopisec Anatole France je nekoč pričakoval taščo in rekel svojemu služniku: »Tu imaš deset frankov, pojdi na postajo in sprejmi mojo taščo.«

»Kaj pa če ne pride?« je vprašal služnik. »Nič ne de, boš pa dobil še deset frankov.«

Angleška princesa Margareta je potovala po Karibskem morju. Med drugim je obiskala tudi Port of Spain v Trinidadu, kjer so bosonoge domačinke počastile njen prihod s plesji.

nov je pohitelo z izrazi vdanosti, hkrati pa so izražali ogorčenje spričo neutemeljene kritike. Čeprav je angleška javnost na splošno obsodila v »Daily Mirroru« objavljeni članek, menijo celo trezno misleči ljudje, da mlada kraljica v marsikaterem oziru zasluži obzirno kritiko. Vsi sicer priznavajo, da z veliko vneto izpolnjuje vladarske posele, da pa jo preprosto zastavlja njen mož vojvoda Edinburški, njena mati ali njena sestra Margareta. To pa škoduje njenim simpatijam med ljudstvom, ki morajo biti izključno namenjene kraljici, kakor so bile namenjene njenim predhodnicam na prestolu.

Kamen spotike je v angleški kraljevski družini kraljčina sestra princesa Margareta Rose. Angleži so pričakovali, da se bo omožila iz ljubezni, pa je javnost razočarala. Nekaterim se zdi, da ima preveč snubačev in da njen ugled s tem

★ RIDEČA ROZA

1. Mesto Žerina, ki je štelu nekaj tisoč prebivalcev, že dolgo ni živelo v miru. Spokojnost, ki jo vladala v mostu čez dan, je bila samo navidezna. V mestu je bilo nekaj tovarn. Iz dimnikov le-teh se je kadilo kakor vedno. Toda današnji dan je bil še posebno živahen. Po mestu so bili razobešeni lepaki, ki so z velikimi rdečimi črkami pozivali prebivalstvo, naj pomaga odkriti zilkovce, ki rušijo red v mestu. Podpisan je bil okrajni vodja Krauter. V pozivu je obkladal neznan storilec z vsomi mogočimi izrazi. Ljudje so prebrali oglaš, se zmrdovali in promišljevali, kdo bi naj bili ti »zilkovci«.

2. Tudi trije prijatelji Ivan, Jože in Franček so prebrali poziv. Nato so drug za drugim odšli z Ivanom na njegov dom. Tam so imeli v kleti posebno sobo, ki je imela skriven vhod. Tu so sedli za mizo, zbito iz starih desk. Namesto stolov so imeli majhne zaboje. Na stenah so visele prekrizane lesene sablje. Na glave so si dali parizanske čepice. Ivan je prvi spregovoril: »Še danes jim moramo poplačati za njihovo nesramnost.« Prijatelj sta mu pritrldala. Na vratih je nekaj zapraskalo. Jože je previdno pokukal skozi linico. Bil je njegov jazbečar Piki. Odprl mu je vrata.

3. V temni noči so se plazile ob hišah tri temne postavbe. Bili so Ivan, Jože in Franček. Jože in Franček sta bila stara 12 let, Ivan pa je bil leto starejši in tudi za glavo večji od njiju. Bili so sošolci. V razredu je bil Ivan med najmočnejšimi. Jože in Franček sta bila približno enake volikosti, oba sta bila kodrolasa. Jože je voljal v šoli za dobrega tekača, Franček za veseljaka. Toda bil je mnogo bolj droban kakor Jože. Ivanov in Jožetov oče sta delala v strojni tovarni, Franček pa je imel samo še mamo, ki je bila zaposlena v tekstilni tovarni.

6.000 ton nafte na morju

Dansko društvo za zaščito živali je sprožilo veliko akcijo za rešitev morskih ptic pred obalo Jütlanda. Ko je danska cisterna ladja »Gerd Märsk« ondan zavozila v ustju Labe na plitvino, so morali spustiti v morje 6000 ton nafte, da so jo lahko vlačili potegnili s plitvine in da je odpulja naprej. Tako je nastala na morju velikanska mlaka nafte, ki jo potiska veter proti severu, proti danskim otokom Röne, Fenö, in Jordsand Manö. Jordsand je zaščitno področje, na katerem živi mnogo morskih ptic. Na tem otoku se ustavlja ptice, ko leto proti jugu. Srečno naključje je hotelo, da je lastnik cisternske ladje Möller član društva za zaščito živali. Tako

se je sam ponudil, da bo prevzel vse stroške rešilne akcije. Vse morske ptice, katerih perja ne bodo mogli očistiti, pa bodo ustrelili ali zastrupili s kloroformom.

Svetovni rekord francoske letalke

Francoska letalka Elisabeth Bouselli je dosegla z reaktivnim letalom tipa »Mistral« nov svetovni ženski rekord na 1000 km dolgi poti s povprečno hitrostjo 746,2 km. Tako je izgubila svetovno prvenstvo druga francoska letalka, svakinja drugega predsednika Francije Auriola, ki je dosegla več ženskih svetovnih hitrostnih rekordov.